

FORSLAG

Albertslund
Allerød
Ballerup
Bornholm
Brøndby
Dragør
Egedal
Fredensborg
Frederiksberg
Frederikssund
Furesø
Gentofte
Gladsaxe
Glostrup
Gribskov
Halsnæs
Helsingør
Herlev
Hillerød
Hvidovre
Høje-Taastrup
Hørsholm
Ishøj
København
Lyngby-Taarbæk
Rudersdal
Rødovre
Tårnby
Vallensbæk

Del C Bilag

Forslag 5. august 2009

Indholdsfortegnelse

Bilag 1 : Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende visitation til kommunikationscentre

Bilag 2 : Notat om takstberegning 2009.

Bilag 3 : Ventelister fordelt på målgrupper

Bilag 4 : Ventelister fordelt på tilbud

Bilag 5 : Oplysninger fra kommunerne om borgere indenfor autismspektret

Bilag 6 : Nye tiltag i kommunerne

Bilag 7 : Oversigt med mailadresse for tilbud, der ikke er på Tilbudsportalen

RAPPORT

**Arbejdsgruppen vedr. evaluering af visitati-
onsaftalen for kommunikationscentre.**

Maj 2009

Evaluering af visitationsaftalen for kommunikationscentre.

1. Baggrund og kommissorium

- 1.1 Baggrund
- 1.2 Kommissorium og deltagere i arbejdsgruppen

2. Sammenfatning af arbejdsgruppens arbejde og forslag.

- 2.1. Justering af visitationsaftalen.
- 2.2. Andre samarbejdsformer mellem kommuner og centre.
- 2.3. Sikrere prognostisering af forbrug af ydelser.

3. Evaluering af visitationsaftalen.

- 3.1 Kommunernes indsats på området.
- 3.2. Evaluering af visitationsaftalens elementer
  - 3.2.1 Udredningerne fra kommunikationscentre
  - 3.2.2 Anvendelse af ydelseskatalogerne fra kommunikationscentre
  - 3.2.3 De administrative sagsgange mellem centre og kommunen
  - 3.2.4 Beløbsgrænserne og tidsfristernes hensigtsmæssighed
  - 3.2.5 Regningsafsendelse og modtagelse
- 3.3. Transaktionsomkostninger
  - 3.3.1 De administrative transaktionsomkostninger forbundet med aftalen
- 3.4. Kommunernes forslag til justering/supplering af visitationsaftalen.
- 3.5. Arbejdsgruppens sammenfatning af evalueringen af visitationsaftalen.

4. Den fremtidige prognostisering af kommunernes forbrug af ydelser fra kommunikationscentre.

5. Forpligtende samarbejde mellem kommuner og centre

Bilagsoversigt:

Bilag 1: Takstaftalen

Bilag 2: Spørgeskema til kommunerne

Bilag 3: Spørgeskema til kommunikationscentre

Bilag 4: Forslag til tekst til rammeaftale 2010 om visitation til kommunikationscentre

1. Baggrund og kommissorium

1.1 Baggrund

Den gældende visitationsaftale til kommunikationscentrene skal evalueres primo 2009. Arbejdet med at konkretisere og udforme evalueringen henlægges til den administrative koordinationsgruppe.

Den administrative Koordinationsgruppe har besluttet at det er den arbejdsgruppe, der udarbejdede visitationsaftalen, der også skal evaluere aftalen. Koordinationsgruppen vurderede ikke, at ekstern evaluering vil være gennemførlig.

1.2 Kommissorium og deltagere i arbejdsgruppen

Der kan konstateres ændringer i efterspørgslen efter ydelser fra en række kommunikationscentre. Disse ændringer har ikke kunnet vurderes ud fra kommunernes redegørelser som grundlag for udarbejdelse af rammeaftalerne for 2008 og 2009.

Der er således behov for en sikrere prognostisering af kommunernes forbrug af ydelser fra centrene samt afsøgning af alternativer til visitationsaftalen i form af mere forpligtende samarbejde med kommunerne på de områder, hvor centrenes faglige ekspertise ønskes opretholdt. Ud over opretholdelse af den faglige ekspertise er formålet at undgå budgetusikkerhed i form af efterreguleringer, idet centrene skal have fuld dækning for deres faktiske omkostninger..

Arbejdsgruppen skal evaluere erfaringerne med visitationsaftalen både set fra kommunikationscentrenes og kommunernes side. Evalueringen skal omfatte erfaringerne med:

- Udredningerne, herunder modtagelse i kommunerne
- Anvendelsen af ydelseskataloger fra centrene
- De administrative sagsgange mellem centre og kommuner
- Beløbsgrænsernes og tidsfristernes hensigtsmæssighed
- Regningsafsendelse /-modtagelse
- De administrative transaktionsomkostninger forbundet med aftalen
- Kommunernes faglige overvejelser om brug af egne tilbud og tilbud på kommunikationscentre-
ne.

I opgaven for arbejdsgruppen indgår foruden selve evalueringen:

- Løsningsforslag til de problemstillinger, arbejdsgruppen måtte afdække ved evalueringen.
- Forslag til sikring af valide oplysninger om kommunernes forventede brug af kommunikations-
centre
- Forslag til forpligtende samarbejde mellem kommunerne og centrene om sikring / videreudvik-
ling af den faglige ekspertise med henblik på service til de borgere, der måtte have behov for
særlig undervisning / særlige hjælpemidler for at kompensere for deres kommunikationspro-
blem.

Arbejdsgruppen skal aflevere sin evaluering til Den administrative koordinationsgruppe vedrørende rammeaftaler primo april 2009, så løsningsforslag kan indgå i arbejdet med rammeaftalen for 2010.

Arbejdsgruppen tilrettelægger selv det konkrete arbejde med evalueringen.

Deltagere i arbejdsgruppen:

Fra kommunikationscentrene:

Kommunikationscentret i Hillerød: Agnete Selvejer;

THI Kompetencecenter: Gert Rosing;

Center for Syn og Kommunikation: Kristian Mainz;

Center for Specialundervisning for Voksne: Per Nielsen;

Fra Kommunerne:

Høje-Taastrup Kommune: Annette Petersen;

Ballerup Kommune: Connie Hartz;

Gladsaxe Kommune: Elinor Kyhnav;

Hillerød Kommune: Susanne Lorentsen

Københavns Kommune: Søren Stanley Thomsen;

Fra Region Hovedstaden:

Søren Torpegaard Bech;

Torben Hyllegaard;

Jan Adler-Nissen

2. Sammenfatning af arbejdsgruppens arbejde og forslag.

Arbejdsgruppen har kortlagt kommunernes forbrug af ydelser på de forskellige kommunikationscentre og kommunernes forventninger til fremtidig brug af centrene.

Kortlægningen viser, at kommunerne i alt væsentligt har fortsat hidtidig centertilknnytning. Der er tegn på, at kommunerne fremover vil bruge centrene efter andre kriterier. Det betyder at gennemskuelige ydelser, synlig sammenhæng mellem indhold og pris samt geografisk nærhed bliver konkurrenceparametre.

Arbejdsgruppen finder det derfor vigtigt, at der etableres en fair og gennemskuelig konkurrencesituation på området.

Arbejdsgruppen ser det derfor som ønskeligt, at ydelseskatalogerne får en større ensartethed, hvor indhold og pris er gennemskuelige og hvor prisen er beregnet efter ensartede principper. Arbejdsgruppen foreslår, at rammeaftalens takstbehandlingsregler skal anvendes (Bilag 1). Dette vil betyde lettelser både i centrenes udarbejdelse af ydelseskataloger og i kommunernes anvendelse af dem.

Enkelte kommuner har egne tilbud på området. Kommunerne har aktuelt kun i beskedent omfang konkrete planer om at etablere egne tilbud på området.

Det er arbejdsgruppens vurdering, at der på længere sigt vil komme flere lokale løsninger, at kommunerne vil ”shoppe” mere mellem centrene og at kommunerne vil benytte muligheden for at bruge centrene til rådgivning og konsulenttydelser. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der etableres mekanismer der kan fange sådanne ændringer op, så centrene rettidigt kan indrette sig på ændringerne for at undgå driftstab, der må pålægges taksterne senere, jf. afsnit 2.3.

2.1. Forslag til justering af visitationsaftalen.

Arbejdsgruppen har udsendt spørgeskema til alle kommuner og de 4 centre (THI, CSK, CSV og KC), der er leverandør til flere kommuner. Alle kommuner og centre har svaret. Spørgeskemaerne er vedlagt som bilag.

På grundlag af besvarelserne kan arbejdsgruppen konstatere, at borgerens ret til at henvende sig direkte til et kommunikationscenter for at blive udredt for kommunikationsvanskeligheder fungerer. Denne henvendelsesret ønsker arbejdsgruppen bevaret.

Arbejdsgruppen kan endvidere konstatere, at visitationsaftalens forudsætning om, at der i de korte forløb ikke skulle ske egentlig sagsbehandling ikke svarer til virkeligheden. Kommunerne ønsker bredt at gennemføre en egentlig sagsbehandling i både de korte og de lange forløb. Arbejdsgruppen finder, at den reviderede visitationsaftale må bygge på dette forhold.

Kommunikationscentre fremhæver aftalens transaktionsomkostninger som store, da det ”stjæler tid” fra det brugerrettede arbejde. Centrene ser mulighed for at reducere transaktionsomkostningerne ved at lave andre samarbejdsaftaler med kommuner, der ønsker det.

Kommunerne ser transaktionsomkostningerne som nødvendige led i en korrekt sagsbehandling.

Arbejdsgruppen lægger op til at den enkelte kommune og det enkelte center f.eks. kan indgå samarbejdsaftaler/kontrakter om en enklere håndtering af sagsarbejdet mellem center og kommune. Arbejdsgruppen ser det ikke som sin opgave at udforme standardkontrakter, dertil er forhold og ønsker for mangfoldige.

I afsnit 3 er evalueringen af visitationsaftalen detaljeret beskrevet. På baggrund heraf foreslår arbejdsgruppen følgende konkrete ændringer:

1. Opfølgning af implementering – arbejdsgruppen anbefaler, at både kommuner og centre løbende er opmærksomme på at optimere sagsgangen og at u hensigtsmæssigheder løses i direkte dialog. Der

er brug for at pointere, at hver enkelt ansøgning skal besvares med egen svarmail i tilknytning til den fremsendte udredning/ansøgning, uanset på hvilken måde kommunen behandler ansøgningerne.

2 Arbejdsgruppen anbefaler, at der for mindre omfattende forløb alene arbejdes med en beløbsgrænse på 7.500 kr. i 2008 prisniveau. Ved disse forløb kan centrene gå i gang, hvis der ikke er svar fra kommunen indenfor svarfristen på 14 dage.

3. Tidsfrister – i erkendelse af at de fleste kommuner også vil sagsbehandle de korte specialundervisningsforløb foreslår arbejdsgruppen en fælles frist på 14 dage både for mindre omfattende og for mere omfattende forløb. Arbejdsgruppen ser det som en ambition, at 14 dages fristen overholdes i alle sager, hvor der ikke er kompleks sagsbehandling med flere afdelinger i kommunen involveret. Arbejdsgruppen anbefaler, at kommunen meddeler centret, hvis der er brug for mere tid.

4. Håndtering af hotline-funktion. Kommunikationscentre har en betydelig telefonisk rådgivningsvirksomhed. Centrene skal have finansieret denne udgift. Arbejdsgruppen har drøftet, om den skal pålignes taksterne eller der skal findes en anden betalingsform for denne udgift. Arbejdsgruppen finder ikke, at udgiften skal indgå i takstberegningen på de enkelte ydelser, da der ikke er fornøden sammenhæng mellem ydelser og rådgivning. Arbejdsgruppen foreslår, at centrene tilbyder kommunerne en aftale om denne ydelse mod særskilt betaling. Afregningen sker således, at det kan ses, hvem der har modtaget ydelsen. Arbejdsgruppen er opmærksom på, at borgere fra de kommuner, der ikke vil honorere ydelsen, så må henvises til bopælskommunen for rådgivning.

De øvrige elementer i visitationsaftalen foreslås videreført uændret.

Som bilag 4 vedlægges en revideret visitationsaftale, der foreslås indarbejdet i rammeaftalen for 2010. Den reviderede visitationsaftale foreslås at træde i kraft 1. januar 2010.

2.2. Andre samarbejdsformer mellem kommuner og centre.

I rapportens afsnit 5 er der kort redegjort for samarbejdsformerne i de andre regioner på kommunikationscenter området.

Arbejdsgruppen finder, at den enkelte kommune her kan finde inspiration til andre samarbejdsformer generelt eller på enkelte områder, hvorved man kan aftale opgaveløsninger inden for visitationsaftalens rammer, hvorved transaktionsomkostninger for kommune og center nedbringes.

2.3. Sikrere prognosticering af forbrug af ydelser.

Arbejdsgruppen har drøftet, hvorledes der kan sikres et mere præcist grundlag for, at centrene rettidigt kan tilpasse driften efter efterspørgslen efter ydelser.

Arbejdsgruppen peger på følgende 3 elementer i en sikrere vurdering af efterspørgslen:

1. En bedre datakvalitet i kommunernes rammeaftaleredegørelser
2. Anvendelse af rammeaftalens generelle regler om varsling af væsentlige forbrugsændringer (Rammeaftale 2009 side 11)

3. Opfølgende rundspørge til kommunerne umiddelbart efter budgetvedtagelsen 15. oktober i 2009 og evt. 2010, om der i konsekvens af budgetvedtagelsen vil ske ændring i forbrugsmønstret som følge af ændret opgaveløsning m.m.

I kapitel 4 er forslagene nærmere beskrevet. Forslagene foreslås iværksat via Rammeaftale 2010. Forslaget til forbedring af datakvaliteten er iværksat i forbindelse med årets 1. maj redegørelse. Den opfølgende rundspørge foreslås gennemført umiddelbart efter budgetvedtagelsen i oktober 2009. Varslingsbestemmelserne gælder for så vidt allerede, så kommunerne opfordres til at bruge dem. Fra 2010 vil aftalen være fuldt indført.

2.4. Kommunikation og formidling af aftalen.

Arbejdsgruppen har drøftet behovet for kommunikation og formidling af den reviderede aftale til borgere, læger og sagsbehandlere.

Arbejdsgruppen foreslår, at der efter at rammeaftalen er vedtaget og før aftalen træder i kraft 1. januar 2010 dels udarbejdes en revideret pjece til borgerne og til læger til brug ved kommunikation med deres patienter. Denne information svarer til det der skete ved den oprindelige visitationsaftales ikrafttræden.,

Ud fra erfaringerne med implementering af den oprindelige aftale foreslår arbejdsgruppen som noget nyt, at der laves en pjece rettet mod de kommunale sagsbehandlere for at øge kendskabet til visitationsaftalen og dens praktiske anvendelse. Endvidere foreslås, at der i november 2009 holdes et informationsarrangement for kommunale nøglepersoner på området.

Arbejdsgruppen vil gerne forestå udarbejdelse af det foreslåede informationsmateriale og det nævnte møde.

3. Evaluering

3.1 Kommunernes indsats på området

3.1.0 Kommunernes forbrug og kontakt med kommunikationscentrene

Af regionens 29 kommuner har 26 kommuner ikke egne kommunikationscentre. De 26 kommuner køber primært ydelser på den kommunalt drevne KC i Hillerød og på de regionsdrevne centre THI i Hellerup og CSK i Søborg. I mindre omfang købes ydelser hos CSV, der drives af Københavns Kommune.

Tre kommuner har egne centre og et lille forbrug hos de øvrige centre. Det er kommunerne Bornholm, Frederiksberg og København. Københavns Kommunes kommunikationscenter CSV leverer hovedsagelig service til borgerne i Københavns Kommune, men også til borgere indenfor visitationsaftalens område hovedsagelig fra Dragør og Tårnby Kommuner foruden enkelte borgere fra andre kommuner.

Tabel 1: Kommunernes forbrug målt som antal udredninger og ydelser i kommunikationscentrene i 2008.

	THI kompetencecenter	KC Hillerød	Center for Syn og Kommunikation	Center for Specialundervisning for Voksne
Albertslund	171	0	93	6
Allerød	0	236	0	0
Ballerup	601	1	281	3
Bornholm	0	1	0	0
Brøndby	87	1	196	10
Dragør	28	0	71	30
Egedal	83	223	43	2
Fredensborg	1	405	0	0
Frederiksberg	9	2	47	4
Frederikssund	2	482	0	0
Furesø	149	213	131	4
Gentofte	401	1	456	4
Gladsaxe	557	1	414	10
Glostrup	135	0	103	3
Gribskov	0	389	0	2
Halsnæs	0	314	0	0
Helsingør	1	721	0	0
Herlev	273	0	177	9
Hillerød	3	624	0	3
Hvidovre	249	2	288	8
Høje-Taastrup	278	0	252	3
Hørsholm	4	282	0	0
Ishøj	84	0	116	5
København	84	3	0	4400
Lyngby-Taarbæk	374	7	386	2
Rudersdal	211	270	160	0
Rødovre	273	1	235	16
Tårnby	109	0	208	129
Vallensbæk	0	0	57	0

Forbrugsmønstret er fortsat meget præget af historikken, hvor de enkelte centre havde monopol på opgaveløsningen inden for hver sit geografisk afgrænsede område. Kun i helt særlige tilfælde købt ydelser uden for ens geografiske område. Der ses i 2008 en begyndende udvikling i retning af en friere anvendelse af kommunikationscentrene. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at denne udvikling vil fortsætte i de kommende år. Arbejdsgruppen finder, at det stiller krav til gennemskuelighed i kommunikationscentrenes ydelseskataloger og ensartet grundlæggende prisdannelse på området, så der sikres gennemskuelighed i forhold til de enkelte ydelsers pris og indhold.

Af hensyn til en lige konkurrencesituation skal den af KKR udarbejdede takstmodel som indgår i rammeaftalen følges af alle centre ved salg af ydelser til kommuner (Bilag 1). Det centrale i takstmodellen er, at alle ydelser skal være fuldt omkostningsfinansierede.

De følgende afsnit beskriver resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen, hvor både kommuner og kommunikationscentre har svaret på spørgsmålene.

3.1.1 Retningslinjer i kommunerne for løsning af opgaverne over for borgere med kommunikationsproblemer.

Kommunerne beskriver processen lidt forskelligt. Der er 5 kommuner, der direkte nævner, at de i processen med ansøgningerne foretager en individuel vurdering og koordinering på tværs af forvaltningen uden at have skriftlige og vedtagne retningslinjer. Fire kommuner henviser til, at de følger Rammeaftalen i deres procedurer, og en enkelt kommune skriver, at de har en aftale med et af kommunikationscentrene. En kommune har ikke besvaret punktet.

Der er tre kommuner, som har medsendt retningslinjer for deres sagsbehandling. Det er Ballerup Kommune, Hillerød Kommune og Ishøj kommune. I Ballerup drejer det sig om hjemmevejledning og genoptræning på hjerneskade området, mens det i Hillerød og Ishøj/Vallensbæk drejer sig om specialundervisning for voksne og i Ishøj/Vallensbæk også om hjælpemidler for børn.

3.1.2 Om kommunen har etableret egne tilbud som erstatning for kommunikationscentrenes ydelser.

De færreste kommuner har etableret tilbud til erstatning for tilbud hos kommunikationscentrene.

Ballerup Kommune har gennem mange år haft egne tilbud til borgere med erhvervet hjerneskade. Tilbuddet er ikke etableret som en erstatning for brugen af kommunikationscentre.

Gentofte Kommune har tilbud til hjerneskadede, som kan erstatte tilbud fra THI.

Furesø Kommune har korte tilbud indenfor specialundervisning, som delvis kan erstatte kortere tilbud overfor borgere med erhvervet hjerneskade.

I Herlev Kommune er der en sproggruppe og stammegrupper for at tilbyde løsninger tæt på barnets nærmiljø. Tilbuddet ses som supplement til THI.

På hjælpemiddelområdet er billedet også, at der ikke er etableret tilbud til erstatning for kommunikationscentrene.

3.1.3 Forventning om etablering af yderligere tilbud

Med hensyn til voksenspecialundervisning er der hos et par kommuner tanker om at etablere tilbud til borgere med erhvervet hjerneskade. Der er desuden overvejelser om etablering af tilbud på tale- og høreområdet hos Gentofte og Hvidovre Kommune. I Høje Taastrup Kommune analyseres mulighederne for at hjemtage ydelser fra THI ved kortvarig indsats på især høreområdet, og at varetage tilbud til borgere med erhvervet senhjerneskade, Parkinson o.a.

Københavns Kommune overvejer at udbyde flere tilbud på CSV i takt med at efterspørgslen fra andre kommuner stiger.

Der ønskes hos få kommuner et samarbejde med de respektive kommunikationscentre om de kommunale tilbud. Ishøj kommune ønsker et samarbejde med THI om ”det lette høreområde”, og Furesø nævner tanker om et tværgående specialistteam.

På området vedrørende hjælpemidler er der meget få overvejelser om at etablere nye tilbud.

På børneområdet overvejer enkelte kommuner at hjemtage ydelser eller etablere egne tilbud. Frederikssund kommune påtænker på sigt at overtage specialbørnehavens talepædagogiske bistand. Ballerup Kommune overvejer en gruppe for småbørn med svære dysfatiske vanskeligheder. Muligheden for senere at overtage / etablere tilbud er ikke udelukket hos en del kommuner.

Arbejdsgruppen peger på, at sådanne ændringer i henhold til rammeaftalen skal varsles tidligst muligt, således at de centre, der påvirkes af ændringerne, kan tilpasse kapaciteten uden merudgifter, der påvirker taksterne.

3.1.4 Forventninger til køb af ydelser i kommunikationscentrene.

En del kommuner har ingen forventninger om ændringer i køb af ydelser fra kommunikationscentrene med udgangspunkt i de ydelser, kommunerne køber i dag.

Det nævnes, at der inden for specialundervisning for voksne vil komme mere fokus på hjerneskade området. En enkelt kommune nævner genoptræning af kommunikationsfærdigheder hos yngre med omfattende funktionsnedsættelser.

Med hensyn til hjælpemidler ses samme billede, selvom kommunerne specificerer mere, hvilke ydelser de vil købe.

En kommune nævner vejledning og rådgivning til de professionelle i brugen af kommunikationshjælpemidler. Der nævnes også aftaler om levering, servicering og leje af hjælpemidler som nye ydelser.

3.1.5 Beskrivelse af målgrupper.

Beskrivelsen af målgrupper, som kommunerne forventer at bruge kommunikationscentrene til, afviger ikke fra de målgrupper, der indgår i dag. Der beskrives ikke nogen ændringer i målgrupperne.

3.2. Evaluering af visitationsaftalens elementer

3.2.1 Udredningerne fra kommunikationscentrene

I dette emne indgår kommunernes kvalitative vurdering af ansøgningerne fra kommunikationscentrene. Den første del vedrører, om kommunen finder centrenes udredninger kvalitetsmæssigt er et brugbart og tilstrækkeligt værktøj. Den anden del vedrører kommunens egen opbygning af intern ekspertise til at vurdere og håndtere udredningerne / ansøgninger fra centrene.

Kommunernes besvarelser.

Udredningerne som brugbart og tilstrækkeligt værktøj:

På specialundervisningsområdet er der generelt tilfredshed med udredninger (og ansøgningerne). Der nævnes dog, at kvaliteten af udredningerne kan være svingende, noget afhængig hvilken konsulent, der har udarbejdet udredningen. Desuden nævnes af 2 kommuner, som et kritisk punkt, at der benyttes et fagsprog, som kan være svært at forstå. Der er to kommuner, der ikke har besvaret spørgsmålet.

På hjælpemiddelområdet (både voksne og børn) er der lidt mere kritik af udredningerne / ansøgningerne. En del af kritikken drejer sig om valget af hjælpemiddel, hvor det fremgår, at kommunerne jævnligt mangler en begrundelse for, at netop det foreslåede hjælpemiddel, er det bedste og billigste. Det nævnes, at det er uklart om, der har været afprøvet andre hjælpemidler end det foreslåede.

Tre kommuner nævner, at kvaliteten afhænger af den konsulent, der har udarbejdet udredningen. Det nævnes også af to kommuner, at selvom kvaliteten hele tiden har været i orden, så har der været problemer med formidlingen. Der har været kontakt mellem centre og kommuner, så formidlingen er blevet bedre i løbet af 2008.

Kommunens opbygning af særlig ekspertise til behandling af ansøgninger

Indenfor specialundervisning for voksne bygger kommunerne generelt på den erfaring, medarbejderne har opbygget og den viden, der løbende opbygges. Det nævnes også, at sagerne behandles af få personer. På hjerne-kadeområdet nævnes ergoterapeutfunktionerne hos nogle kommuner som særlige videnspersoner. Der er tre kommuner, der ikke har besvaret punktet.

Indenfor hjælpemidler til voksne og børn nævnes, at opgaven varetages af få medarbejdere og der her indgår en ergoterapeutfaglig vurdering. Der er 1 kommune, som ikke har svaret.

Centrenes kommentarer:

Det er centrenes opfattelse, at kommunerne generelt finder udredningerne kvalitetsmæssigt er et brugbart og tilstrækkeligt værktøj. Det er opfattelsen, at der skal være mere fokus på lovgivningen og væsentlighedskriteriet. Det er opfattelsen, at kommunerne opfatter nogle udredninger for meget præget af fagsprog og nogle for skemaagtige, så de ikke er udtryk for den individuelle borgers behov.

Der er to centre (KC og CSV), som ikke oplever, at kommunerne har opbygget særlig ekspertise til at behandle udredningerne / ansøgningerne, mens to centre (CSK og THI) oplever, at der er opbygges ekspertise til at håndtere den kommunale visitationsproces.

3.2.2 Anvendelse af ydelseskatalogerne fra kommunikationscentrene

Emnets spørgsmål drejer sig om, hvordan kommunerne benytter kommunikationscentrenes ydelseskataloger. Ydelseskatalogerne er tilgængelige på centrenes hjemmesider.

Kommunernes besvarelser.

Indenfor specialundervisning for voksne og indenfor hjælpemidler bruges ydelseskatalogerne som et opslagsværk, både når der er behov for at vide mere om ydelsens indhold ved behandling af udredningerne, og ved prissammenligning af ydelser og betaling af regningerne. Ydelseskatalogerne bruges også ved vurdering af

lovområde samt til vejledning af borgere. Der er 1 kommune, som ikke har svaret inden for nogen af de tre områder.

Der er lidt forskellig opfattelse af ydelseskatalogerne. To kommuner synes, at katalogerne er let læselige og anvendelige, mens 3 synes, at de kan være svære at finde rundt i, eller at de er uoverskuelige. Det nævnes også, at der bruges mange forkortelser. En enkelt kommune vil gerne have katalogerne i bogform.

Centrenes kommentarer:

Der er forskellig oplevelse af, hvordan kommunerne opleves at benytte ydelseskatalogerne. De vurderes at blive brugt en del i forbindelse med bevillingerne i kommunerne. Centrene oplever stadig, at der er medarbejdere i kommunerne, der skal orienteres om at ydelseskatalogerne findes.

3.2.3 De administrative sagsge mellem centrene og kommunen

I dette emne indgår, om den krypterede post fungerer ved kommunens modtagelse af udredninger fra centrene, om emnelinjen i mailene fungerer i forbindelse med fordelingen af mailene til de enkelte afdelinger i kommunen, og om kommunen har forslag til ændringer i sagsgangen. Endelig er der plads til yderligere kommentarer om sagsgangene.

Kommunernes besvarelser.

Modtagelsen via krypteret post

Generelt fungerer modtagelsen i kommunerne. Der har været problemer med at få mail sendt til de rigtige postkasser, men tilsyneladende er disse problemer løst. Der har været behov for særlige aftaler mellem centre og kommuner for at få postmodtagelsen til at fungere.

Fire kommuner nævner, at de ikke har modtaget al post og to kommuner, at de medsendte dokumenter er svære at læse. En kommune har ikke svaret.

Emnelinjen på mailen

I langt de fleste kommuner fungerer emnelinjen, så mailen kan fordeles til de rette afdelinger og det er muligt at se hvilken lovgivning, der er relevant. Det fremgår også af bemærkningerne, at der i starten var en del forvirring og at det er blevet bedre. En kommune har ikke svaret.

Imidlertid ser det ud til, at der fortsat er problemer ved modtagelse af mailen imellem enkelte centre og enkelte kommuner. (Gribskov og KC om personnummer og Glostrup kommune uden specifikation af center).

Kommunernes forslag til ændringer i sagsgangen.

En del forslag vedrører emnelinjen i mails fra centrene. Der er forslag fra en kommune, om at bruge forkortelse i stedet for "Kompenserende specialundervisning for voksne". Da det er det sidste ord i emnet, der har betydning kunne der startes med det. Der indgår også forslag om, at personnummer kunne indgå i mailens emnelinje. Det påpeges dog af en anden kommune, at personnummer ikke må fremgå af emnelinjen. Der er også et ønske hos en kommune om en klarere opdeling mellem specialundervisning og hjælpemidler som følge af, at de to områder er adskilte i kommunen. Der er 15 kommuner, som ikke har beskrevet forslag til ændringer.

Centrenes kommentarer:

Med hensyn til modtagelsen af de krypterede mails har der også efter centrenes opfattelse været indkøringsproblemer, men efterhånden fungerer det. Der er etableret flere mailadresser i kommunerne end forudsat, hvilket kan give øgede fejlmuligheder. Det opleves, at det er centrene, der skal løse eventuelle interne problemer ved kommunens modtagelse af mails med udredninger og regninger.

Generelt fungerer emnelinjen i mailen. Der er sket en tilpasning i antal muligheder og i indholdet af emnelinjerne, så de passer bedst muligt til center – kommune kommunikationen. Der er udtrykt behov for at gøre det mere enkelt. Centrene nævner, at ikke alle kommuner svarer med krypteret post og der somme tider svares der ikke på ansøgninger i forlængelse af den enkelte fremsendte mail/ansøgning, hvilket vanskeliggør den videre håndtering i centrene af kommunernes tilbagemeldinger.

3.2.4 Beløbsgrænserne og tidsfristernes hensigtsmæssighed

Tidsfristerne for de mindre sager er i modellen sat til 3 dage og i de større sager til 14 dage. Der er i skemaet forespurgt til begge tidsfrister og anmodet om kommentarer, hvis kommunen finder tidsfristerne ikke er hensigtsmæssige.

Kommunernes besvarelser.

Fristen på 3 dage for de mindre forløb:

Vedrørende specialundervisning til voksne er der 5 kommuner, der finder tre dages fristen i orden. Udover Bornholm, der har eget kommunikationscenter, er der en kommune, som ikke har svaret. De øvrige finder ikke fristen hensigtsmæssig. Årsagerne her til er lidt forskellige:

- Det kan være nødvendigt med en faglig vurdering internt i kommunen
- Det er svært at nå at sagsbehandle på så kort tid
- Det er for kort tid, hvis der skal gives afslag, herunder muligheden for at kunne nå en partshøring
- I tilfælde, hvor medarbejderen er på kursus, ferie o.a. kan det være svært at nå
- En kommune ønsker at foretage en individuel vurdering og kan derfor ikke nå det indenfor fristen
- Reelt kan kommunen ikke nå at behandle sagen indenfor fristen

Vedrørende hjælpemidler til voksne og børn er der et tilsvarende billede med 7 kommuner, der synes fristen er i orden. Udover Bornholms kommune er der en kommune, som ikke har svaret. De øvrige kommuner ønsker en længere frist. Bemærkningerne er her:

- Den korte frist giver ikke mulighed for at udøve myndighedskompetencen
- Det er svært at sagsbehandle indenfor 3 dage
- Fristen adskiller sig fra kommunernes øvrige sagsbehandlingstider for hjælpemidler. Der udtrykkes ønske om at disse hjælpemidler behandles på lige fod med øvrige hjælpemidler

Der er 5 kommuner, der nævner en frist på 14 dage for at kunne sagsbehandle. Der er også forslag om længere frister.

Fristen på 14 dage for de større og længerevarende forløb:

Indenfor emnet specialundervisning for voksne finder 11 kommuner, at fristen er i orden, dog kan det være svært at nå, hvis det er nødvendigt med flere oplysninger. Der er et problem med overholdelse af fristen i spidsbelastnings situationer. Tidsfristen findes for kort til at foretage en helhedsvurdering og en social faglig vurdering af borgeren.

Indenfor hjælpemiddelområdet er det færre kommuner, der finder fristen i orden. 9 kommuner synes fristen er i orden. Et af de punkter kommunerne nævner er forskellen i tidsfristen på 14 dage i forhold til frister for øvrige hjælpemidler. Svartiderne på ansøgninger på området bør indgå på lige fod med andre ansøgninger. Et andet punkt er, at fristen er for kort, når der skal involveres flere afdelinger i kommunen. En kommune nævner, at det er vigtigt, at kommunen stadig har afgørelsen, selvom kommunen ikke når at svare indenfor den anførte frist.

Der er en kommune, som ikke har svaret udover Bornholms Kommune, der har egen løsning.

Yderligere kommentarer fra kommunerne:

I de yderligere kommentarer til de to frister indgår, at kommunerne ikke ved hvor lang tid, der er gået inden kommunikationscentret sender ansøgningen. Det nævnes også, at fristen er for kort, hvis et visitationsudvalg skal have mulighed for at tage stilling, hvorfor der foreslås en frist på en måned.

Centrenes kommentarer:

Et center nævner, at kommunerne synes, at 3 dages fristen er for kort. Der er ganske få udestående ”mindre” sager, idet CSV anfører ”ganske få” og THI anfører, at manglende tilbagemelding opfattes som tilsagn.

Det er centrenes opfattelse, at fristen på 14 dage for de dyrere sager ikke overholdes. Der er tale om ca. 225 udestående sager ultimo februar 2009. Af disse er svarfristen overskredet på ca. halvdelen.

Der nævnes, at en forenkling kunne være, at der ved de mindre sager alene benyttes beløbsstørrelse. Det nævnes også, at kommunernes behandling af sagerne i ”klumper” giver problemer med tilrettelæggelsen af arbejdet på centrene.

3.2.5 Regningsafsendelse og modtagelse

Kommunernes besvarelser.

En tredjedel af kommunerne mener, at regningerne fungerer. De øvrige har en række kommentarer til regningerne. Det opleves, at en del af regningerne ikke indeholder de nødvendige oplysninger om borgeren, lovgrundlag, ydelse og periode for ydelsen. Det kan give problemer / merarbejde ved betalingen og kræve henvendelse til centrene. Der er i 9 kommuner ønske om, at der modtages regning pr. borger og pr. ydelse med angivelse af lovgrundlag for at lette afregningen. Der er en kommune, som ikke har svaret.

Det nævnes også, at udredningernes pris også burde være oplyst i indstillingerne ved ansøgningen.

Centrenes kommentarer

Generelt fungerer afregningen med kommunerne nu, men der har været problemer med fakturaerne i 2008.

3.3. Transaktionsomkostninger

Emnet omfatter kommunernes kommentarer om omfanget af administrationen ved aktiviteten og forslag til ændringer, der kan lette / mindske transaktionsomkostningerne.

Kommunernes besvarelser.

Det er 19 kommuner, der har svaret på spørgsmålet om deres vurdering af transaktionsomkostningerne, hvor af en del ikke kunnet give en egentlig vurdering. Det opleves af to kommuner, at det er mærkbart, at området tager tid. Det nævnes også, at der kan være tale om dobbeltarbejde.

Kommunerne blev forespurgt om et skøn over antallet af årsværk, der bruges til administration af visitationsaftalen.

Omfanget af årsværk, der benyttes til transaktionernes håndtering varierer fra 0,1 stilling til 1,0 stilling. Der er en del kommuner, der vurderer indsatsen til ca. 0,7 årsværk.

På spørgsmålet om det er samme medarbejder, der både varetager den faglige sagsbehandling og betaling af regningerne fra centrene, viser det sig, at inden for specialundervisning for voksne er det samme medarbejder hos fire kommuner, vedrørende hjælpemidler til voksne er det samme medarbejder i 10 kommuner og vedrørende hjælpemidler til børn er det samme medarbejder i 7 kommuner. Hos de øvrige kommuner er de to funktioner adskilte.

Det ser ikke ud til at arbejdet er koncentreret på få personer i alle kommunerne. På spørgsmålet om hvor mange medarbejdere, der er involveret i sagerne fra centrene varierer antallet fra 1 til 5 medarbejdere; dog flere i 2 kommuner heraf en kommune med 9 personer. Ofte er der tale om en faglig person og en administrativ person. Det fremgår ikke klart hos alle kommuner om, det er de samme personer, der dækker flere områder (f.eks. hjælpemidler til både voksne og børn).

Kommunerne er blevet forespurgt om forslag til forenkling / reduktion af administrations omkostningerne ved visitationsmodellen. 7 kommuner har ingen forslag, mens forslagene hos de øvrige spænder vidt og er modsat rettede:

- På stammeområdet foreslås, at regningen sendes direkte til betalingskommunen
- Regningerne sendes til den rette afdeling (opdeling mellem specialundervisning og hjælpemidler)
- En betaling for tilslutning, så der ikke skal fremsendes regninger på telefonkontakter og rådgivning
- En abonnementsordning kunne overvejes for udredninger og indsats under 7.500 kr.
- At der betales en engangsydelse pr. år og ikke pr enkelt ydelse
- At betaling af leverings- og serviceaftaler forfalder en gang årligt i stedet for månedligt
- Yderligere indstillinger og mere udspecificerede regninger m. kvartalsvis betaling af løbende ydelser
- Et bedre regningslayout, så man tydeligere kan se sammenhængen mellem borger og ydelse / beløb
- Ansøgninger mere tydelige – mere struktureret opbygget

Blandt de yderligere kommentarer nævnes vanskeligheden ved at prognosticere behovet for ydelser fra kommunikationscentrene. En kommune ønsker oplysninger til journalen, når der udarbejdes en udredning. Desuden nævnes problematikken omkring, at centrene ikke ved, hvad kommunen har haft af kontakt / tiltag til borgerne.

Centrenes kommentarer:

Centrene ser transaktionsomkostninger som større end forventet. Der bruges fra ½ årsværk til 2 årsværk på de administrative processer på hver af centrene. Den tid der bruges på de mindre sager er mellem 30 og 60 minutter, mens større sager tager mellem 60 og 75 minutter. Ud fra den gennemsnitlige transaktionsomkostning og de foreliggende sagstal skønnes centrene at bruge 6-7 årsværk på opgaver afledt af visitationsaftalen. Centrene ser transaktionsomkostningerne som for store og som tid der går fra tiden til den enkelte bruger.

3.4. Forslag til justering / supplement af visitationsmodellen

I dette emne indgår spørgsmål om kommunens forslag til forenkling af visitationsaftalen, om kommunen har ønsker om at indgå kontrakter med enkelt centre og på hvilken måde kontrakter vil være hensigtsmæssige for kommunen.

Kommunernes besvarelser.

På spørgsmålet om forenkling af visitationsmodellen og dens transaktionsomkostninger er der 7 kommuner, som ingen forslag har. De øvrige har givet en række svar:

- Tidsfristerne ændres, idet kommunerne altid vil behandle ansøgninger så hurtigt som muligt
- Nogle kommuner ønsker besked om udredning med henblik på at kunne give accept til centret inden udredning
- Borgeren skal henvende sig til kommunen før iværksættelse / forud for henvendelsen til kommunikationscentrene
- En grundigere dokumentation / udredning vil gøre bevilling / afslag nemmere / hurtigere
- Centrets kompetence udvides for at forenkle administrationen.
- Abonnementsordning kunne være en forenkling
- Mulighed for at indgå kontrakter

På spørgsmålet om indgåelse af kontrakter er svarene fra de fleste kommuner, at de ikke har ønske om det, dog er det fire kommuner, der ikke har svaret. En kommune, der har en kontrakt mener, at den er blevet forringet, en kommune vil gerne have en kontrakt på høreområdet og to kommuner har interesse på hjælpemiddelområdet. Tre kommuner nævner, at de ikke kan vurdere det.

Kontrakter kunne gælde bestemte områder og kommunerne er forespurgt på hvilke områder kontrakter kunne være hensigtsmæssige. Der er 10 kommuner, som ikke har svaret og de øvrige har ikke givet noget klart svar, men der nævnes hjælpemidler såsom høretekniske hjælpemidler, kontrakt i form af en slags abonnementsordning med et bestemt antal timer (jfr. Falck hjælpemidler), synshjælpemidler eller kommunikationshjælpemidler. Der er ingen beskrivelser af form på en kontrakt.

Centrenes kommentarer:

Centrene nævner et behov for at kunne fakturere borgernes telefoniske henvendelser om mindre problemstilling. Det foreslås, at der findes en model til denne aktivitet.

Der er hos centrene en positiv holdning til kontrakter, hvor samarbejdet mellem et center og en kommune kan aftales, hvilket kunne give større økonomisk sikkerhed og mindre administration for begge parter.

3.5. Arbejdsgruppens sammenfatning af kommunernes og centrenes besvarelse af spørgeskemaerne om visitationsaftalen.

Denne sammenfatning danner grundlaget for arbejdsgruppens vurderinger og anbefalinger som beskrevet i rapportens kapitel 2..

Arbejdsgruppen skal indledningsvis konstatere, at borgerens ret til at henvende sig direkte til et kommunikationscenter for at blive udredt for kommunikationsvanskeligheder fungerer. Denne henvendelses ret ønsker arbejdsgruppen fastholdt.

Arbejdsgruppen skal endvidere konstatere, at visitationsaftalens forudsætning om, at der i de korte forløb ikke skulle ske egentlig sagsbehandling ikke svarer til virkeligheden. Kommunerne ønsker bredt at gennemføre en egentlig sagsbehandling i både de korte og de lange forløb. Arbejdsgruppen finder, at den reviderede visitationsaftale må bygge på dette forhold. De kommuner, der ikke ønsker at foretage en egentlig sagsbehandling i nogle eller alle sager vedr. specialundervisning for voksne må indgå en særlig samarbejdsaftale/kontrakt med det relevante center.

Omkring de enkelte dele af evalueringen har arbejdsgruppen følgende bemærkninger:

1. Opfølgning af implementeringen.

Analysen viser, at de problemer, der i var i første del af 2008 med den krypterede post og mail-adresser i kommunerne, generelt har fundet en hensigtsmæssig løsning i både centre og kommuner. For at få sagsgangen til at fungere er der oprettet flere mailadresser i hver kommune end den ene, der var forudsat. Det fremgår fra centrenes side, at der er kommuner, der ikke bruger krypterede mail i alle tilfælde, når de giver et svar på ansøgningerne.

Arbejdsgruppen anbefaler, at både kommuner og centre løbende er opmærksomme på at optimere sagsgangen og at u hensigtsmæssigheder løses i direkte dialog. Der er brug for, at hver enkelt ansøgning besvares med egen svarmail i tilknytning til den fremsendte udredning/ansøgning, uanset på hvilken måde kommunen behandler ansøgningerne på.

2. Kun beløbsgrænse for de mindre omfattende forløb, dvs. timegrænsen fjernes.

Der er givet udtryk for, at de kun behøves en grænse for skelnen mellem korte og lange forløb. Der foreslås derfor, at grænsen mellem de to forløbs typer alene bliver en beløbsgrænse.

Arbejdsgruppen er enig i, at der fremover alene opereres med en beløbsgrænse og at den følger den almindelige pris- og lønudvikling.

3. Fristen for de mindre omfattende forløb.

Den nuværende frist på 3 arbejdsdage giver anledning til problemer i de fleste kommuner, når kommuner også i disse sager reelt foretager en egentlig sagsbehandling.

I konsekvens af, at der foretages en egentlig sagsbehandling foreslår arbejdsgruppen en frist på 14 dage og at centrene kan starte forløbet efter 14 dage også selvom kommune ikke har givet svar.

4. Fristen for de omfattende forløb.

Den frist, der indgår i visitationsmodellen på de 14 dage ved de lange forløb, finder en tredjedel af kommunerne er i orden. Det nævnes, at fristen er for kort til at foretage en helhedsvurdering af borgeren. Ved hjælpemidler finder en række kommuner, at fristen bør svare til kommunens frist på ansøgning af andre hjælpemidler.

Arbejdsgruppen foreslår, at fristen på 14 dage opretholdes og at kommunen meddeler centret og borgeren, hvis der er brug for mere tid. Arbejdsgruppen anbefaler centrene i ansøgningen at anføre om der er tale om en akut og hastende sag. Arbejdsgruppen advarer dog mod ukritisk at betegne sager som akutte og hastende, da det så vil fjerne det oplysende element.

5. Undlade frister eller lade det være op til den enkelte kommune.

Nogle kommuner har foreslået helt at fjerne sagsbehandlingsfristerne og lade det være op til den enkelte kommune at håndtere dette på linje med frister i andre sager.

Arbejdsgruppen kan ikke anbefale dette, da det vil vanskeliggøre centrenes muligheder for at give svar på rykkere fra borgerne og skabe usikkerhed for borgeren. Arbejdsgruppen finder, at en frist på 14 dage som ovenfor beskrevet er en rimelig målsætning for de fleste sager. Hvor der er tale om komplekse sager med flere kommunale forvaltninger involveret vil sagsbehandlingstiden kunne være længere. Her opfordres kommunen til at meddele centret og borgeren den forventede sagsbehandlingstid i den enkelte sag.

6. Transaktionsomkostninger.

Transaktionsomkostninger findes hos kommunerne og hos centrene.

De kommuner, der har givet en vurdering af transaktionsomkostningerne har anført et noget forskelligt antal årsværk. Der er kommuner, der ikke har anført oplysninger om transaktionsomkostningerne. Det er således vanskeligt at give et sikkert billede af transaktionsomkostningerne. Ud fra de foreliggende oplysninger og fremregnet til alle kommuner bortset fra Bornholm, Frederiksberg og København skønner arbejdsgruppen at kommunerne bruger ca. 25 årsværk svarende til en middelværdi på 0,7 årsværk pr. kommune. Der er store variationer i forbruget mellem de enkelte kommuner, mellem 0,01 og 0,7 årsværk pr 10.000 indbyggere.

Hos centrene er transaktionsomkostningerne lettere at opgøre. Centrene anvender mellem 30 og 60 minutter pr. sag ved de korte forløb og mellem 60 og 75 minutter ved de lange forløb. Samlet kan transaktionsomkostningerne opgøres til 6-7 årsværk ud fra centrene vurdering.

Kommunerne og centrene ser forskelligt på transaktionsomkostningerne. Kommunerne ser generelt transaktionsomkostningerne som naturligt forbundet med at administrere en opgaveløsning. Nogle kommuner ønsker inden for lovgivningens muligheder at reducere transaktionsomkostningerne i nogle typer af sager. Disse kommuner bør sammen med de relevante centre udvikle samarbejds- og kontraktmodeller, hvor en større del af sagsbehandlingen overlades til centrene.

Centrene ser grundlæggende transaktionsomkostningerne som tid, der i stedet kunne have været anvendt på brugerrettede opgaver.

Arbejdsgruppen konstaterer, at transaktionsomkostningerne ved visitationsaftalen er svære at opgøre og at de er forbundet med betydelig usikkerhed. Transaktionsomkostningerne har været under vurderet og er blevet større end forventet, da forudsætningen om meget lidt sagsbehandling i de korte forløb ikke har vist sig som en realitet. Arbejdsgruppen vurderer, at der vil være væsentlige transaktionsomkostninger forbundet med den i strukturreformen fastsatte opgave- og ansvarsfordeling. Disse transaktionsomkostninger kan ikke elimineres, men de kan søges begrænset først og fremmest på voksen specialundervisning og også på hjælpemiddelområdet. Der kan her peges på delegation af kompetence fra kommune til centre styret af kontrakter på voksen specialundervisning og ved indgåelse af administrationsaftaler på hjælpemiddelområdet.

7. Hotline funktionen.

Centrene oplever, at de løser en "hotline" funktion, idet borgerne henvender sig med anmodning om telefonisk eller elektronisk (mail) rådgivning og vejledning. Denne funktion indgår ikke i den nuværende visitationsaftale.

Borgere ringer til centrene om de hjælpemidler, de har modtaget fra centret. En del af problemerne kan klares indenfor kort tid i telefonen, mens andre kan kræve et besøg hos borgeren. Disse funktioner tager tid for centrene medarbejdere og er ikke indregnet hverken i prisen for udredninger eller i prisen for de ydelser, der er givet til borgeren.

En løsning er, at centrene får accept til at give telefonisk vejledning og / eller besvarelse af mails til de borgeren, der har modtaget ydelser og derfor er kendt i kommunerne. Borgere fra de kommuner, der ikke ønsker denne løsning henvises til rådgivning i kommunen.

Udløser rådgivningen ønske om udskiftning af hjælpemidlet til borgeren, er der tale om en ny ansøgning til kommunen.

Afregning kan ske ved timeafregning med en norm for ¼ time ved en telefonsamtale / mailbesvarelse. Afregningen sker, så det fremgår, hvem der har fået ydelsen.

Centrene finder ikke, at udgiften til funktionen med rimelighed kan indregnes i taksterne, da det vil føre til en u hensigtsmæssig takstforhøjelse.

4. Den fremtidige prognostisering af kommunernes forbrug af ydelser fra kommunikationscentrene.

De redegørelser som kommunerne hvert år inden første maj udarbejder om det forventede forbrug af ydelser i det følgende kalenderår er ikke præcise nok i deres forudsigelse af efterspørgslen efter ydelser fra kommunikationscentrene. Det gælder navnlig, når der sker ændringer på området fra købers side f.eks. ved flytning af opgaver til et andet center eller hjemtagning af opgaver.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det fremover vil være nødvendigt at sikre et mere præcist grundlag for vurdering af den forventede efterspørgsel.

Arbejdsgruppen har drøftet, hvorledes der kan sikres et mere præcist grundlag for, at centrene rettidigt kan tilpasse driften efter efterspørgslen efter ydelser, så der ikke kommer ekstraudgifter.

Arbejdsgruppen peger på følgende 3 elementer i en sikrere vurdering af efterspørgslen:

1. En bedre datakvalitet i kommunernes rammeaftalerede gørelser.
2. Anvendelse af rammeaftalens generelle regler om varsling af væsentlige forbrugsændringer.
3. Opfølgende rundspørge til kommunerne umiddelbart efter budgetvedtagelsen 15. oktober 2009 og evt. 2010, om der i konsekvens af budgetvedtagelsen vil ske ændring i forbrugsmønstret som følge af ændret opgaveløsning m.m.

En bedre datakvalitet foreslår arbejdsgruppen opnået ved, at rammeaftalesekretariatet laver en samlet opsamling af kommunernes forbrug det foregående år på de enkelte centre og udsender det til kommunerne som grundlag for udarbejdelsen af de redegørelser, kommunerne senest 1. maj skal aflevere. Centrene skal forpligte sig til at levere tallene senest medio februar, så de kan udsendes til kommunerne. Modellen er benyttet i 2009, idet de forbrugsoplysninger arbejdsgruppen indsamlede til brug ved evalueringen er videregivet til kommunerne til brug ved arbejdet med redegørelserne.

I rammeaftalen indgår principper og målsætninger for benyttelse af social- og specialundervisnings-tilbud. Der er tale om et samarbejdsgrundlag, der erstatter den hensigtserklæring om uændret forbrug af de eksisterende tilbud som før kommunalreformen, der var gældende i 2007 og 2008. Heri indgår bl.a. (Rammeaftale 2009 side 11), ”at såvel brugerkommunernes overvejelser om ændringer i indsats og brug af tilbud m.m. som driftskommunernes overvejelser om etablering af nye tilbud eller ændring/nedlæggelse af eksisterende tilbud drøftes så tidligt som muligt mellem driftskommune og brugerkommune”.

Denne forpligtelse er ikke blevet benyttet i forhold til kommunikationscentrene. Det er arbejdsgruppens forslag, at denne varslings- og dialogpraksis i praksis bør efterleves i forhold til kommunikationsområdet.

Kommunerne har i arbejdsgruppen fremført, at der i forbindelse med udarbejdelsen typisk tages udgangspunkt i hidtidigt forbrugsmønster og overvejelser om ændringer ikke indarbejdes før de er endeligt politisk vedtaget i forbindelse med budgetvedtagelsen i oktober. Arbejdsgruppen foreslår derfor, at der laves en rundspørge til kommunerne ultimo oktober 2009 og evt. 2010 om budgetvedtagelsen vil betyde ændringer på området og at disse oplysninger stilles til rådighed for centrene.

5. Forpligtende samarbejde mellem kommuner og centre.

Nedenstående afsnit er udarbejdet med henblik på at give indtryk af modeller benyttet i andre regioner til inspiration for eventuelle andre aftaler mellem kommuner og kommunikationscentre.

Modeller i andre regioner

- Region Sjælland og Syddanmark har en abonnementsmodel med andel i institutionernes årlige budget, byggende på objektive faktorer såsom befolknings sammensætning. Institutionerne leverer de ydelser, som borgerne efterspørger ved henvisning eller egen henvendelse. Det faglige grundlag er institutionens udredning af den enkelte borger.

Region Sjælland og Syddanmark bygger på objektive data såsom befolknings sammensætning, hvorudfra kommunikationscentrenes budgetter fordeles ud fra tanken, at over tid vil de forskellige kommuner trække på ydelserne i samme relative omfang.

- Region Midtjylland har abonnementsmodeller byggende på et antal ydelser af forskellig art, som kommunerne aftaler at ville aftage i budgetåret til en aftalt pris med option for at aftage flere, hvis behovet skulle opstå. Institutionerne leverer de ydelser, som borgerne efterspørger ved henvisning eller egen henvendelse indtil den enkelte kommunes ramme er nået, hvorefter optionen udnyttes i samspil med kommunen. Det faglige grundlag er institutionens udredning af den enkelte borger. Region Midtjylland har abonnementer, der tager udgangspunkt i forrige års træk på kommunikationscentrenes ydelser. Som udgangspunkt forpligtes kommunerne af den beregnede ramme, men i tilfælde af store afvigelser kan det tages op til forhandling.

- Region Nordjylland har en fælles abonnementsordning for en række meget specialiserede og derfor dyre ydelser, kombineret med fri henvendelsesret for borgerne for ydelser på 6 timer og derunder. Andre ydelser skal visiteres ud fra udredning af den enkelte borger fra institutionen. Betaling for de frie ydelser og større ydelser sker efterfølgende efter regning. Region Nordjylland har abonnement på de meget omkostningstunge aktiviteter, hvorved de fordeles på alle kommuner, og takstfinansiering for øvrige ydelser, men således at ydelser på 6 timer og derunder ekspederes uden kommunens indblanding, hvilket giver en smidig arbejds gang.

Beslutnings kompetence:

I de øvrige regioner ligger beslutningen om ydelsernes type og omfang formelt hos kommunen, men i praksis hos institutionerne selv. I regioner med objektiv finansiering forbliver det således året igennem, i regioner med kvota-abonnement er det således indtil en kommunes kvote står for at overskrides, derefter finder der oftest en betaling sted efter taksten pr. time. Ved den årlige revision af rammeaftalen har kommunerne mulighed for at få justeret abonnementstallene i lyset af sidste års forbrug.

Visitationer

Ved abonnementsordninger, hvorved ydelser og udgifter er rammelagt, tager visitationen udgangspunkt i institutionernes faglige vurderinger. Det er så op til kommunerne i forbindelse med indgåel-

se af abonnementsaftalen at specificere, hvornår kommunen ønsker at blive inddraget i visitationsprocessen. Hvis kommunen ikke har specificeret et krav, betyder det, at borgeren har fri henvendelsesret til institutionerne. Ved rene abonnemeter er kommunen således ikke aktivt involveret i visitationen.

I regioner med blandet takstfinansiering og abonnement ses det, at for små sager – op til 6 timer – har institutionerne de facto kompetence til at beslutte og gennemføre aktiviteterne. For større aktiviteter udreder instituttet og sender indstilling til kommunen, der herefter bevilger. Da det i den ene region sker inden for en aftalt ramme, er der normalt tale om en ekspeditionssag. I den anden region sker det yderst sjældent, at institutionens indstilling anfægtes.

Arbejdsgruppen har ikke forholdt sig konkret til disse modeller. Arbejdsgruppen foreslår, at de kommuner, der ønsker en mindre administrationstung aftale, går i dialog med det relevante center om at udvikle en samarbejdsaftale/kontrakt. Arbejdsgruppen har ikke set det som sin opgave at beskrive en standardmodel for en sådan aftale/kontrakt, da ønsker og behov er for mangfoldige til på det nuværende grundlag at beskrive en model.

Gladsaxe Kommune
Kommunaldirektøren
15.05.08

NOTAT OM TAKSTMODELLEN FOR SOCIALE OG SPECIALUNDERVISNINGSinSTITUTIONER

1. Indledning

Den 23.august 2007 besluttede KKR Hovedstaden, at takstmodellen for 2007 skulle fortsætte uændret i 2008, og at der skulle forberedes en revideret takstmodel til brug for 2009.

På den baggrund overvejes det i dette notat, hvordan takstmodellen kan udformes fra 2009. Først sammenlignes takstmodellerne i de fem regioner. Derefter opstilles forskellige principper for udformning af en takstmodel. Endelig skitseres et forslag til takstmodel og dets konsekvenser belyses.

2. Takstmodellerne i de fem regioner

Takstmodellerne i de fem regioner følger i alt væsentligt de samme principper. I alle tilfælde består taksten af tre dele:

- de direkte omkostninger på den enkelte institution
- de indirekte omkostninger (administration, tilsyn, udvikling)
- omkostninger til afskrivning, forrentning og tjenestemandspensioner

Der er dog visse variationer. Således beregnes forrentning og afskrivning efter lidt forskellige principper. Forskellene er beskedne, men det er værd at bemærke, at region Hovedstaden ikke ligger højest. Endelig varierer udgifterne til administration, udvikling og tilsyn. Udgiften er lavest i region Sjælland (4%), højere i region Syd og Midt (hhv. 5,5 og 6,5%) og højest i region Hovedstaden (8 %).

Hvis der forudsættes de samme direkte udgifter (incl. reparation og vedligeholdelse) og samme belægningsprocent, er der et udsving i det beregnede takstgrundlag på mellem 1 og 3,5%.

3. Principper for takstfastsættelse

Det foreslås, at takstmodellen baseres på følgende hovedprincipper

- A) Taksterne skal svare til de samlede omkostninger
- B) Taksterne skal være kendte på budgetlægningstidspunktet og bør ikke siden ændres

- C) Taksterne skal tilskynde til en realistisk budgettering og en effektiv økonomistyring
- D) Der bør være en vis ensartethed regionerne imellem

Ad A) Beregning af de direkte omkostninger giver ikke anledning til vanskeligheder. Det samme gælder forrentning og afskrivning.

Der er dog to problemer.

Det ene vedrører beregningen af de indirekte omkostninger, hvilket formentlig skyldes vanskelighederne ved helt præcist at definere deres størrelse.

Det andet er spørgsmålet om princippet om omkostningsdækning vedrører budget eller regnskab. Her må der ske en afvejning mellem to hensyn. På den ene side har brugerkommunerne et naturligt krav om, at de udgifter, der indgår i takstfastsættelsen, svarer til de faktiske udgifter.. På den anden side skal der være en tilskyndelse til at økonomisere med ressourcerne.

Ad B) Det er afgørende for brugerne at kunne budgettere udgifterne til de pågældende institutioner. Derfor må taksten være kendt og ligge fast. Risikoen for, at den er fejlbehæftet må påhvile driftsherren. Det indebærer også, at betaling for tillægsydelser bør være en undtagelse, der særskilt skal begrundes.

Ad C) Takstsystemet må være således indrettet, at den enkelte institution og kommune tilskyndes til dels at holde omkostningerne lave, dels at sikre en så høj belægning som muligt. Det taler for, at driftsherrekommunen er ansvarlig for det økonomiske resultat, når budgettet og taksten er fastlagt.

Til gengæld bør der fastsættes en regel om, at budgettet alene kan reguleres som følge af p/l, lovændringer og tilpasninger i forhold til efterspørgslen (ændringer i belægningsprocenten). Herudover bør der være mulighed for at tilpasse budgettet i forhold til ændringer i tilbuddet som aftales med brugerkommunerne.

I forhold til efterregulering af over- eller underskud må udgangspunktet også være at modellen tilskynder til effektiv institutionsdrift. Derfor bør efterregulering ses i forhold til belægningsprocenten samtidig med at der er en grænse på +/- 5% for, hvornår der sker efterregulering. KL har i øjeblikket kontakt til Velfærdsministeriet om fortolkning af reglerne for efterregulering.

4. Skitse til en takstmodel

Det foreslås, at taksterne beregnes efter følgende principper:

1. De omkostninger, der ligger til grund for beregningen, omfatter
  - de direkte omkostninger incl.reparation og vedligeholdelse (Dette giver mulighed for at tilpasse budgettet til den enkelte institutions forhold, men det udelukker ikke, at der anvendes en vejledende norm i budgetteringen, for eksempel svarende til de 2%, der indgår i den nuværende budgetmodel)
  - omkostninger til forrentning og afskrivning som hidtil,
  - omkostninger til tjenestemandspension beregnet som 20,3 % af lønnen
  - indirekte udgifter omfattende administration, udvikling, idet det er forudsat, at kompetencecentre finansieres særskilt
  - den vejledende norm for beregning af de indirekte udgifter, er 7% af de direkte udgifter; hvis der anvendes en højere procent, skal behovet for dette dokumenteres
2. Til beregning af taksten anvendes for 2009 belægningsprocenten to år forud for budgetåret, herefter gennemsnittet af belægningsprocenten 2 år forud. Har der været tale om en midlertidig overbelægning, kan denne udelades af beregningen af belægningsprocenten, og der kan aldrig anvendes en belægningsprocent over 100.
3. De direkte og indirekte udgifter, der indgår i beregningen, kan kun forhøjes svarende til pris- og lønreguleringen, medmindre der er tale om en ændring af tilbuddet og/eller en omlægning af klientgruppen.
4. Der sker efterregulering i taksten 2 år efter, hvis den faktiske belægningsprocent afviger med mere end +/- 5 %.
5. Der foretages løbende budgetanalyser af takstniveauet på de forskellige institutioner.

5. Evt efterregulering vedr 2007 og 2008

Forslagene i dette notat indebærer en meget begrænset adgang til efterregulering. Samtidig betyder forslaget et reelt fald i taksten fra 2008 til 2009. På den baggrund kan man spørge, om der bør være adgang til efterregulering vedr 2007 og 2008. Året 2007 må anses for afsluttet, allerede af den grund at der er aflagt regnskab.

For så vidt angår 2008 bør der ske en efterregulering, hvis der har været tale om egentlige fejl. Det er indtrykket, at de fejl, der var i 2007, overvejende er korrigeret i 2008, men skulle dette ikke være tilfældet, er en efterregulering naturlig.

KKRs beslutning om at fastholde takstmodellen, også på de punkter, hvor der fra administrativ side var lagt op til ændringer, må forstås sådan, at der ikke derudover kan ske efterregulering.

6: Særligt vedrørende bortfald af indtægter som følge af afviklingen af servicebetalingen

Det bemærkes, at servicebetalingen på institutionerne bortfalder fra 1. juli 2008. Fra 2009 må indtægtsbortfaldet kunne indregnes i taksterne, men det forekommer mest overensstemmende med princippet om, at der ikke sker efterregulering, at institutionerne bærer omkostningen i 2008.

7. De økonomiske konsekvenser.

De økonomiske konsekvenser omfatter to beregninger. For det første en beregning af forskellen til de andre regioner. Beregningen er baseret på sammenligningen af institutionen Pilekrogens takster jf. Analyse af takstberegning og økonomistyring for takstfinansierede institutioner, april 2007. Men den forudsætter i forhold til sidste år samme udgifter til reparation og vedligeholdelse i alle regioner, altså 2% højere udgifter på institutionerne udenfor hovedstaden, at omkostningerne til tjenestemandspensioner udgør 20,3%, og at de samlede udgifter til reparation og vedligeholdelse samt indirekte omkostninger udgør 9% i hovedstaden.

Takster sammenlignet med andre regioner

Takst - Pilekrogen	Region Hovedstaden	Region Sjælland	Region Syd-danmark	Region Midt-jylland	Region Nord-jylland
Budgetgrundlag	13.012.000	13.012.000	13.012.000	13.012.000	13.012.000
Budgetgrundlag inkl. 2 pct. til reparation og vedligehold	13.012.000	13.272.240	13.272.240	13.272.240	13.272.240
Indirekte omkostninger	1.171.080	530.890	729.973	862.696	829.515
Beregnete omkostninger	1.321.364	1.340.373	1.358.746	1.133.970	1.340.963
Beboerbetaling	-885.000	-885.000	-885.000	-885.000	-885.000
Takstberegningsgrundlag	14.619.444	14.258.503	14.475.959	14.383.906	14.557.718
Takst pr. år - 95 pct. belægning	961.806	938.059	952.366	946.310	957.745
Takst pr. dag - 95 pct. belægning	2.635	2.570	2.609	2.593	2.624

For det andet et skøn for udviklingen i den typiske takst fra 2008 til 2009 for de forskellige institutionstyper under forudsætning af den faktiske belægningsprocent, at udgifterne til reparation og vedligeholdelse udgør 2%, og at de indirekte udgifter udgør 7%.

Skønnet er baseret på en stikprøve af den faktiske belægningsprocent i 2007 blandt de større driftsherrekommuner i hovedstadsregionen og giver derfor kun en indikation af udviklingen i taksterne.

Ændringer i takster, bortset fra p/l-regulering. Udviklingen i taksterne i faste priser

Institutionstype	Belægningsprocent i 2008	Eksempel på takst pr. dag i 2008	Skønnet belægningsprocent i 2009	Eksempel på takst pr. dag i 2009	Udvikling i takst i pct.
Botilbud for børn	95	3.172	96-100	3.114-2.990	-1,8 til -5,8
Botilbud for voksne	95	2.596	98-100	2.496-2.446	-3,8 til -5,8
Specialundervisn. for børn	95	948	95-100	940-893	-0,8 til -5,8
Institutioner med aflastnings- eller akutpladser	85	2.686	88-94	2.574-2.409	-4,2 til -10,3
Beskæftigelsestilbud	90	870	94-100	826-777	-5,0 til -10,7
Specialundervisn. for voksne	Abonnement/timepriser				
Krise- og misbrugscentre	Abonnement/takst		Meget varierende belægningspct.		

Marius Ibsen

Venteliste rammeaftale 2009 og 2010

Børn/v	Område	§	Foranstaltning	Kommune	Personer på venteliste pr.01-04.07	Personer på venteliste pr. 01-01.08	Personer på venteliste pr.01-01.09	Forventes løst i 2009	
Børn	Handicap	§ 32	Særlige dagtilbud	Albertslund	2	1	0	0	
				Brøndby		4	1	1	
				Glostrup			1	1	
				Hillerød			1	1	
				København		14	9	8	
				Rudersdal			1	1	
		Særlige dagtilbud Total				2	19	13	12
		§ 36	Klubtilbud	Gladsaxe	3	0	0	0	
				Herlev	1	0	0	0	
				Hørsholm			0	0	
				København		2	11	9	
				Rudersdal		2	0	0	
		Klubtilbud Total				4	4	11	9
		§ 67, stk 2	Aflastning	Albertslund	1	1	0	0	
				Ballerup	4	2	0	0	
				Bornholm	2	0	1	1	
				Brøndby	2	5	1	1	
				Fredensborg		3	6	6	
				Furesø		5	5	0	
				Gladsaxe			5	0	
				Gribskov	1	2	1	1	
				Helsingør		12	10	0	
				Herlev		1	0	0	
				Hillerød	14	12	9	7	
				Høje-Taastrup	3		0	0	
				Hørsholm		1	1	0	
				Ishøj - Vallensbæk		5	1	0	
				København	22	33	17	11	
				Lyngby-Taarbæk		2	0	0	
				Rudersdal	11	4	7	7	
				Rødovre	3	1	0	0	
				Tårnby Dragør	2	10	0	0	
				Aflastning Total				65	99
Døgntilbud til børn	Bornholm			2	0	0	0		
		Brøndby			1	1			
		Egedal			3	0			
		Fredensborg	3		1	0			
		Gentofte		1	0	0			
		Gladsaxe	11	0	2	0			
		Helsingør	1	0	0	0			
		Hvidovre	1	0	1	0			
		Ishøj - Vallensbæk		1	1	0			
		København	28	30	19	12			
		Rudersdal		2	2	1			
Rødovre		1	0	0					
Tårnby Dragør	1	1	0	0					
Døgntilbud til børn og unge Total				47	36	30	14		
Handicap Total					118	158	118	69	
Sikrede pladser	§ 67, stk 3	Sikrede afdelinger	Albertslund			3	3		
			Høje-Taastrup	1	0	0	0		
			Sikrede afdelinger Total				1	0	3
Sikrede pladser Total					1	0	3	3	

Venteliste rammeaftale 2009 og 2010

Børn/v	Område	§	Foranstaltning	Kommune	Personer på venteliste pr.01-04.07	Personer på venteliste pr. 01-01.08	Personer på venteliste pr.01-01.09	Forventes løst i 2009				
Børn	Sindslidelse	§ 67, stk 2	Døgntilbud til børn	Brøndby	1		1	1				
				Gribskov								
				Herlev	1	2	1	1				
				Hvidovre			1	0				
				Rudersdal		2	0	0				
				Rødovre	1	1	0	0				
				Tårnby Dragør	1	0	0	0				
Døgntilbud til børn og unge Total					4	5	3	2				
Sindslidelse Total					4	5	3	2				
Voksne	Handicap	§ 103	Beskyttet beskæftigelse	Allerød	3	0	0	0				
				Egedal	2							
				Fredensborg		1	0	0				
				Frederikssund	2	1	1	0				
				Glostrup	2							
				Ishøj - Vallensbæk	3	0	0	0				
				København	13	11	14	5				
				Rudersdal	6	2	1	0				
				Beskyttet beskæftigelse Total					31	15	16	5
				§ 104	Aktivitets- og samværstilbud	Albertslund		6	0	0		
		Ballerup	1			0	0	0				
		Børnholm	2			4	3	3				
		Brøndby				4	2	2				
		Egedal					3	0				
		Fredensborg				1	0	0				
		Gentofte				4	1	1				
		Glostrup	4									
		Herlev				1	0	0				
		Hillerød	1			8	1	1				
		Ishøj - Vallensbæk	4	0	0	0						
København	37	29	34	10								
Rudersdal	5		1	1								
Rødovre		2	0	0								
Aktivitets- og samværstilbud Total					54	59	45	18				
§ 107	Aflastning	Fredensborg	1	2	2	0						
		Glostrup	3	1	0	0						
		Gribskov	1	0	0	0						
		Halsnæs			2	2						
		Helsingør	2	0	0	0						
		Herlev	2	0	0	0						
		Høje-Taastrup	2	1	0	0						
		Hørsholm		3	0	0						
		København	5	0								
		Rødovre	1	0	1	1						
Aflastning Total					17	7	5	3				

Venteliste rammeaftale 2009 og 2010

Børn/v	Område	§	Foranstaltning	Kommune	Personer på venteliste pr.01-04.07	Personer på venteliste pr. 01-01.08	Personer på venteliste pr.01-01.09	Forventes løst i 2009	
Voksne	Handicap	§ 107	Midlertidige botilbud	Albertslund		2	0	0	
				Allerød	5	0	5	2	
				Ballerup	25				
				Fredensborg		2	0	0	
				Frederikssund			1	0	
				Furesø		1	1	1	
				Gentofte	1	2	0	0	
				Gladsaxe			1	0	
				Glostrup	6	3	0	0	
				Gribskov		4	1	1	
				Helsingør		23	7	5	
				Herlev	1	0	0	0	
				Hillerød	2	4	1	1	
				Høje-Taastrup	1	0	1	0	
				Ishøj - Vallensbæk	2	0	2	2	
				København	46	38	56	5	
				Lyngby-Taarbæk	1	1	1	0	
				Rudersdal		1	0	0	
				Rødovre	3	0	0	0	
				Tårnby Dragør	1	1	2	0	
		Midlertidige botilbud Total				94	82	79	17
		§ 108	Længerevarende botilbud	Albertslund		2	0	0	
				Allerød	6	5	5	0	
				Ballerup	3	27	15	1	
				Bornholm	35	35	3	3	
				Brøndby	5	15	9	4	
				Egedal		2	9	0	
				Fredensborg	12	9	7	0	
				Frederikssund	2	4	5	0	
				Furesø	5	3	8	4	
				Gentofte	34	31	3	0	
				Gladsaxe			1	0	
				Glostrup	2	2	0	0	
				Gribskov	7	2	2	2	
				Helsingør	10	14	8	0	
				Herlev	4	8	6	5	
				Hillerød	8	8	1	1	
Hvidovre	9			8	5	0			
Høje-Taastrup	11			0	7	3			
Ishøj - Vallensbæk	2			0	2	2			
København	78			90	103	8			
Lyngby-Taarbæk	1	2	6	3					
Rudersdal	32	17	20	1					
Rødovre		2	3	2					
Tårnby Dragør	6	8	2	0					
Længerevarende botilbud Total				272	294	230	39		
Handicap Total				468	457	375	82		
Sindslidelse	§ 103	Beskyttet beskæftigelse	Rudersdal		1	0	0		
		Beskyttet beskæftigelse Total			1	0	0		
	§ 104	Aktivitets- og samværstilbud	Gentofte		2	0	0		
		Aktivitets- og samværstilbud Total			2	0	0		
	§ 107	Aflastning	Allerød		1	0	0		
			København		3				
Aflastning Total					4	0	0		

Venteliste rammeaftale 2009 og 2010

Børn/v	Område	§	Foranstaltning	Kommune	Personer på venteliste pr.01-04.07	Personer på venteliste pr. 01-01.08	Personer på venteliste pr.01-01.09	Forventes løst i 2009		
Voksne	Sindslidelse	§ 107	Midlertidige botilbud	Allerød	6	4	0	0		
				Egedal		0	0	0		
				Fredensborg	2	1	0	0		
				Frederikssund	2		1	0		
				Furesø		0	1	1		
				Gentofte		1	0	0		
				Gribskov			1	1		
				Helsingør	15	10	7	3		
				Hvidovre	2	2	2	0		
				Høje-Taastrup			1	1		
				Hørsholm		2	3	0		
				København	77	81	88	27		
				Lyngby-Taarbæk			1	0		
				Rødovre	1	0	0	0		
				Tårnby Dragør	1	1	2	0		
		Midlertidige botilbud Total				106	102	107	33	
				§ 108	Længerevarende botilbud	Allerød	6	6	4	0
						Brøndby	6	6	8	4
						Fredensborg	6	2	2	2
						Frederikssund		1	3	0
						Furesø	1	2	2	0
						Gentofte	11	6	0	0
						Gribskov	4	2	5	5
						Helsingør		6	4	2
						Herlev		2	2	1
						Hvidovre	10	6	6	0
						Høje-Taastrup			1	1
		København	120			112	121	8		
		Lyngby-Taarbæk	2	1	0	0				
		Rudersdal	2	1	3	1				
		Rødovre	1	1	4	2				
		Tårnby Dragør	4	0	0	0				
Længerevarende botilbud Total				173	154	165	26			
Sindslidelse Total					279	263	272	59		
Misbrug	§ 107	Midlertidige botilbud	København	4						
			Midlertidige botilbud Total				4			
	§ 141	Alkoholmisbrug	Ballerup	1	0					
			København		10					
			Alkoholmisbrug Total		1	10				
§ 101	Stofmisbrug	Helsingør		2	0	0				
		Ishøj - Vallensbæk			1	1				
		Stofmisbrug Total			2	1	1			
Misbrug Total					5	12	1	1		
Voldsramte kvinder	§ 109	Voldsramte kvinder	Albertslund	1	0	0	0			
			Voldsramte kvinder Total				1	0	0	0
Voldsramte kvinder Total					1	0	0	0		

Ventelister pr 1 januar 2009 fordelt på tilbud

Voksen	Paragraf	tekst §	Målgruppe	Kommunen	Tilbuddets navn	Antal personer på venteliste pr. 01-01.08	Antal personer på venteliste pr. 01-01.09 2009	Forventes løst i	
Børn	§ 32	Special bør	Autisme	Fredensborg	Spiren		2	1	
				Glostrup	Kirsebærhuset		3	1	
			Psyisk udviklin	Hillerød	Lønhuset /Georgs Æske		1	1	
	§ 32 Total							6	3
	§ 67 stk 2	Aflastning	Psyisk udviklin	Bornholm	Løvsstikken - aflastning		2		
				Fredensborg	Granbohus		3		
				Gentofte	Aflastningsinstitutionen I		10	2	1
				Region Hovedstaden	3-kløveren, aflastning			2	1
		Døgn tilbud	Autisme	Gladsaxe	Sofieskolen		4		
				Psyisk udviklingshæm	Gentofte	Camillehusene		5	5
Sindslidende			Region Hovedstaden	3-kløveren, døgn			2	1	
			Region Hovedstaden	Mikkelbo Nødebogård		3			
§ 67 stk 2 Total						29	13	5	
Voksen	§ 103	Beskyttet b	Psyisk udviklin	Brøndby	Jac sydvest		11	3	1
	§ 103 Total						11	3	1
	§ 104	Aktivitets c	Autisme	Ballerup	Helhedstilbuddet Stokho		2	4	
				Rødovre	Espevangen* - værksteds		3	1	1
			Nedsat fysisk fu	Region Hovedstaden	Jonstrupvang, dag		4		
			Psyisk udviklin	Albertslund	Klub Stoppestedet		7	7	
				Brøndby	Jac sydvest		6	14	1
				Herlev	Job - og Aktivitetscentre		2	4	1
				Hillerød	Regnbuen		7	5	
			Rudersdal	Piberødhus Dag			1		
	Sindslidende	Brøndby	Vestegnens Erhvervscent		2				
			Vestegnens Erhvervscenter (Espelunde			1	1		
	§ 104 Total						33	37	4
	§ 107	Midlertidig	Psyisk udviklin	Albertslund	Bofællesskaberne		4	4	
Hillerød				Pensionatet Skovbrynet		2	5	1	
Rødovre				Rødovrevej 119		2	0	1	
Sindslidende			Hørsholm	Rosen - Åstedet		2	4		
			Region Hovedstaden	Orion			4		
§ 107 Total						10	18	1	

Ventelister pr 1 januar 2009 fordelt på tilbud

Voksen	Paragraf	tekst §	Målgruppe	Kommunen	Tilbuddets navn	Antal personer på venteliste pr. 01-01.08	Antal personer på Forventeliste pr. 01-01.09 2009	tes løst i	
Voksen	§ 108/1	Længere væ	Autisme	Ballerup	Helhedstilbuddet Stokho	2	4		
				Gladsaxe	Hjørnehuset		2		
				Glostrup	Bakkehuset	3	4	1	
				Lyngby-Taarbæk	Strandberg / Chr. X's Alle 97		9	1	
				Region Hovedstaden	Bostedet Chr. X's Allé	7			
				Rudersdal	Gefion	5	5		
			Blinde	København	Solgavehjemmet Solterrasserne, plejehjem og beskyttet		11	25	
				København omsorg	Solgavehjemmet Solterrasserne, plejehjem	11	25		
			Nedsat fysisk fu	Ballerup	Botilbuddet Rødbo	13	12		
				Egedal	Skelhøj	1	0		
				Fredensborg	Lindegården	8	8	1	
				Gribskov	Kirkeleddet 8		1		
				Høje-Taastrup	Taxhuset		8	1	
				Region Hovedstaden	Jonstrupvang, døgn	3			
			Psykisk udviklin	Albertslund	Boligerne Herstedøster S	8	6		
				Bornholm	Gartnerparken	10			
					Klintebo	2			
					Kommende (2008): Sten	16			
					Nexøhuset	2			
				Egedal	Røbo	1			
					Østergade 54	4			
				Egedal	Skelhøj	1	5		
					Søvænge-Særligt afsnit Søvænge- Almen		3	3	
				Frederikssund	Lunden		2		
				Gentofte	Bank Mikkelsens vej 20-	6	7	1	
					Blindenetværket	8	6	1	
					Blomsterhusene	15	12	1	
				Gladsaxe	Cathrinegården		1		
					Kellersvej 10	6	9		
					Kellersvej 8-9	3	6		
				Gribskov	Ahornparken		8		
					Kobbøl-Husene Gydevej	1	1	1	
				Halsnæs	Midgården		3		
					Trekløveret		9		
			Helsingør	Anna Anchersvej	3	4	1		
				Kronborghus	5	6	1		
			Herlev	Bofællesskaberne		1	1		
				Botilbuddet Højsletten	13	8	1		
			Hillerød	§ 185b, stk. 5 (almen bol	8	7			
			Høje-Taastrup	Frøgård Alle 6		12	1		
			Region Hovedstaden	Brøndbyøstervej 156 B	8	4	1		
				Hulegården	5	4	1		
				Jonstrupvang, døgn		3	1		
				Kamager	4	2	1		
				Lionslund	2	5	1		
				Skovgården	2	3	1		
				Rønnegården		1	1		
Lyngdal		1		1					

Ventelister pr 1 januar 2009 fordelt på tilbud

Voksen	Paragraf	tekst §	Målgruppe	Kommunen	Tilbuddets navn	Antal personer på venteliste pr. 01-01.08	Antal personer på Forventeliste pr. 01-01.09 2009	tes løst i	
Voksen	§ 108/185	Længere væ	Psykisk udviklin	Rudersdal	Bøgelunden incl Magleh Piberødhus Bøgelunden	10 3	9		
				Sindslidende	Fredensborg	Johannes Hages hus	5	9	1
					Gentofte	Pilekrogen	5	2	1
			Gladsaxe		Nybrogård		1		
			Glostrup		Parkvænget	12	12	1	
			Gribskov		Søfryd		1	1	
			Helsingør		Lindevang	7	4	1	
			Herlev		Botilbuddet Juvelhuset	2	1	1	
			Høje-Taastrup		Vestervænget		2	1	
			København soc		Hedelund		13		
					Lindegården		18		
				Ringbo		9			
				Stubberupgård		5			
				Sundbygård		6			
			Lyngby-Taarbæk	Thorupgården		43			
				Uspecificeret		18			
			Lyngby-Taarbæk	Slotsvænget			2	1	
Region Hovedstaden	Klintegården		14	14	1				
	Lunden		6						
	Orion		8	12					
	Skovvænget			1	1				
§ 108/185 Total						395	301	31	
Misbrugscenter	Misbrugscenter		Helsingør	Misbrugscenter	2	0			
Misbrugscenter Total						2	0		
		Nedsat fysisk fu	Gladsaxe	Center for Døve	2	2			
Total						2	2		
Hovedtotal						482	380	45	

BILAG 5 Beskrivelse af data vedrørende borgere inden for autisme spektret.

Den arbejdsgruppe, der blev nedsat i forbindelse med rammeaftale 2007, skulle udarbejde en model for en ensartet registrering i kommunerne for personer inden for autisme spektret.

For at efterkomme arbejdsgruppens ønske om forberede data blev det tilføjet et ekstra skema til det materiale, der blev udsendt til kommunerne. Første år skemaet blev udsendt var i forbindelse med Rammeaftalen for 2009 og skemaet indgår nu i materialet til rammeaftale 2010.

Der er flere kommuner, der har besvaret skemaet til rammeaftalen 2010, i alt 18 kommuner, heraf 13, der har kunnet give oplysninger på voksen området. Tallene kan derfor ikke sammenlignes med de øvrige tal vedrørende autisme spektret.

I nedenstående tabel indgår det samlede materiale:

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013
§ 20 stk. 2	Undervisning	Aspergers Syndrom	Ballerup	Behov	1,0			0,0	0,0	0,0
				i Rammeaft	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			Brøndby	Behov	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0	2,0
				i andre reg	2,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0
				i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			Helsingør	Heraf ov. 15	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
				Behov	16,0	19,0	18,0	15,0	15,0	15,0
				Uden for	15,0	19,0	18,0	15,0	15,0	15,0
			Hillerød	i Rammeaft	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
				Heraf ov. 15	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
				Behov	0,0	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
			Høje-Taastrup	i andre reg		0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
				Behov		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
		i Rammeaft		0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
		Ishøj	Heraf ov. 15		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
			Behov	10,0	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
			i Rammeaft	10,0	0,0	10,0	10,0	10,0	10,0	
		Rudersdal	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			Heraf ov. 15	1,0		1,0	1,0	1,0	1,0	
		Atypisk autisme	Brøndby	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
				i andre reg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
				Heraf ov. 15	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Furesø	Behov			2,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
	Uden for			2,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
	Heraf ov. 15			1,0						
Gentofte	Behov		0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
	i Rammeaft		0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
	Heraf ov. 15		0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Gribskov	i Rammeaft		1,0	1,0	1,0	1,0	0,0	0,0		
Helsingør	Behov		1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	5,0		
	Uden for		1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	5,0		
	Heraf ov. 15	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Ishøj	Behov	4,0	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0			

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013				
			Vallensbæk	i Rammeaft	4,0	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0				
			Rudersdal	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	1,0 1,0 1,0	1,0 1,0 1,0	1,0 1,0 1,0	1,0 1,0 1,0	1,0 1,0 1,0					
			Infantil autisme	Brøndby	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	2,0 2,0 2,0	2,0 2,0 2,0	2,0 2,0 2,0	2,0 2,0 2,0	1,0 1,0 2,0	0,0 0,0 2,0			
				Furesø	Behov i Rammeaft		1,0 0,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0			
				Gentofte	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	2,6 2,6 2,6	2,0 2,0 1,0	2,0 2,0 2,0	3,0 3,0 3,0	3,0 3,0 3,0				
				Helsingør	Behov i andre reg Uden for Heraf ov. 15	5,0 0,0 5,0 5,0	6,0 1,0 5,0 6,0	6,0 1,0 5,0 6,0	6,0 1,0 5,0 6,0	6,0 1,0 5,0 6,0	6,0 1,0 5,0 6,0			
				Herlev	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15		3,0 0,0 0,0	3,0 3,0 0,0	3,0 3,0 0,0	3,0 3,0 2,0	3,0 3,0 2,0			
				Hillerød	Behov i Rammeaft	0,0 0,0	0,5 0,5	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0			
				Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15		2,0 0,0 1,0	2,0 2,0 1,0	2,0 2,0 1,0	2,0 2,0 1,0	2,0 2,0 1,0			
				Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	20,6 20,6	0,0 0,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0	20,0 20,0			
				Rudersdal	Behov Uden for i Rammeaft Heraf ov. 15	4,0 4,0 1,0	2,0 1,0 1,0	4,0 4,0 1,0	4,0 4,0 1,0	4,0 4,0 1,0	4,0 4,0 1,0			
		§ 32	Fast	Aspergers Syndrom	Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	9,0 9,0	13,0 13,0	9,0 9,0	9,0 9,0	9,0 9,0	9,0 9,0		
					Rudersdal	Behov i Rammeaft	0,0 0,0	7,0 7,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0	0,0 0,0		
					Atypisk autisme	Brøndby	Behov i Rammeaft	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	
						Gentofte	Behov i Rammeaft	1,0 1,0	0,0 0,0	1,0 1,0	1,0 1,0	0,0 0,0	0,0 0,0	
						Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	3,0 3,0	1,0 1,0	3,0 3,0	3,0 3,0	3,0 3,0	3,0 3,0	
						København	Behov Uden for		10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	10,0 10,0	
						Infantil autisme	Brøndby	Behov i Rammeaft	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0
						Egedal	Behov i Rammeaft	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	0,0 0,0	0,0 0,0	
						Gentofte	Behov i Rammeaft	2,6 2,6	3,0 3,0	2,0 2,0	3,0 3,0	4,0 4,0	4,0 4,0	
				Glostrup	Behov i Rammeaft	0,0 0,0	0,0 0,0	2,0 2,0	2,0 2,0	2,0 2,0	2,0 2,0			

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			Herlev	Behov i Rammeaft		2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
					0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0
			Hillerød	Behov i Rammeaft	2,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
					2,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
			Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft		3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
					0,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
			Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
		18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0			
København	Behov Uden for i Rammeaft		59,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0		
				57,0	58,0	58,0	58,0	58,0		
				0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
Rudersdal	Behov i Rammeaft		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
				5,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
§ 67 stk 2	Aflastning	Aspergers Syndrom	Ballerup	Behov i Rammeaft		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
					0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
			Gribskov	Behov i Rammeaft	0,5		0,6	0,6	0,4	0,3
					0,5	0,0	0,6	0,6	0,4	0,3
				Heraf ov. 15	0,2		0,2	0,2	0,2	0,2
			Hillerød	Behov i Rammeaft	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
					1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
		Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	0,0		1,0	1,0	1,0	1,0	
				0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Rudersdal	Behov i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
				1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Rødovre	i Rammeaft	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Atypisk autisme	Ballerup	Behov i Rammeaft		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
					0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
			Brøndby	Behov i andre reg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
					1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			Gribskov	Behov i Rammeaft	0,5		0,3	0,2	0,2	0,2
					0,5	0,0	0,3	0,2	0,2	0,2
				Heraf ov. 15	0,2		0,3	0,2	0,1	
		Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	0,5		1,0	1,0	1,0	1,0	
				0,5	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Rudersdal	Behov i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0			
		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0			
Rødovre	Behov i andre reg			1,0	1,0	1,0	1,0			
				1,0	1,0	1,0	1,0			
Infantil autisme	Ballerup	Behov i Rammeaft		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
			0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
	Brøndby	Behov i andre reg	8,0	8,0	6,0	5,0	5,0	5,0		
			2,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0		
		i Rammeaft	6,0	6,0	4,0	4,0	4,0	4,0		
		Heraf ov. 15	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Furesø	Behov i Rammeaft		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
		0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	Heraf ov. 15		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Gentofte	Behov i Rammeaft	0,2	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5			
		0,2	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5			
Gribskov	Behov i Rammeaft	0,2		0,2	0,2	0,2	0,2			
		0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2			

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			Herlev	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	0,0	0,5 0,5 0,0	1,0 1,0 0,0	1,5 1,5 0,0	1,5 1,5 1,0	1,5 1,5 1,0
			Hillerød	Behov i Rammeaft	0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8	0,8 0,8
			Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	0,0	2,0 2,0 4,0	2,0 2,0 4,0	2,0 2,0 4,0	2,0 2,0 4,0	2,0 2,0 4,0
			Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	1,0 1,0		2,0 2,0	2,0 2,0	2,0 2,0	2,0 2,0
			Rudersdal	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15	8,0 8,0 2,0	8,0 8,0 2,0	8,0 8,0 3,0	8,0 8,0 3,0	8,0 8,0 3,0	8,0 8,0 3,0
			Rødovre	Behov i Rammeaft	0,0	0,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0
	Fast	Aspergers Syndrom	Brøndby	Behov	3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0
i andre reg				3,0	3,0	3,0	3,0	2,0	2,0	
Heraf ov. 15				1,0	1,0	2,0	2,0	3,0	2,0	
Gribskov			Behov	1,0		1,0	1,0	1,0	0,5	
			i Rammeaft	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	0,5	
			Heraf ov. 15			0,5	1,0	1,0	0,5	
Hillerød			Behov	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
			i Rammeaft	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Høje-Taastrup		Behov		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		i Rammeaft	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		Heraf ov. 15		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Ishøj Vallensbæk		Behov	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		i Rammeaft	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Rudersdal		Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		Heraf ov. 15	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Rødovre		Behov			2,0	2,0	2,0	2,0		
	i Rammeaft	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	Atypisk autisme	Ballerup	Behov		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
i Rammeaft			0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Brøndby		Behov	1,0	3,0	3,0	2,0	2,0	2,0		
		i andre reg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		i Rammeaft	0,0	2,0	2,0	1,0	1,0	1,0		
		Heraf ov. 15	0,0	2,0	2,0	1,0	2,0	2,0		
Furesø		Behov		3,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		Uden for Heraf ov. 15		3,0 2,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
Gentofte		Behov	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
		i Rammeaft	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
	Heraf ov. 15		1,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
Ishøj Vallensbæk	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Rudersdal	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	Heraf ov. 15	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Rødovre	Behov			1,0	1,0	1,0	1,0			

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
				i andre reg			1,0	1,0	1,0	1,0	
		Infantil autisme	Ballerup	Behov		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
				i Rammeaft	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
			Brøndby	Behov i andre reg i Rammeaft Heraf ov. 15		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
						1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
						1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
						1,0	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0
			Furesø	Behov i Rammeaft			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
						0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			Gentofte	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15		2,6	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0
						2,6	2,0	2,0	3,0	3,0	3,0
						1,6	1,0	2,0	3,0	3,0	3,0
			Herlev	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15			5,0	5,0	6,0	6,0	6,0
						0,0	5,0	5,0	6,0	6,0	6,0
					0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0	
		Hillerød	Behov i Rammeaft		0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
					0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15			8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
					0,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
						6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	
		Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft		1,0		1,0	1,0	1,0	1,0	
					1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Rudersdal	Behov i Rammeaft Heraf ov. 15		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
					3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
										1,0	1,0
		Rødovre	Behov i Rammeaft				1,0	1,0	1,0	1,0	
					0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
§ 103	Fast	Aspergers Syndrom	Frederikssund	Behov	0,0	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
				i Rammeaft	0,0	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
			Gentofte	Behov i Rammeaft			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
						0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			Halsnæs	Behov i andre reg i Rammeaft				2,0	2,0	2,0	2,0
								1,0	1,0	1,0	1,0
						0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
		Herlev	Behov i Rammeaft			1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	
					0,0	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	
		Høje-Taastrup	Behov i andre reg i Rammeaft		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
					1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
					1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft		3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
					3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
		Atypisk autisme	Furesø	Behov Uden for		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
						1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
			Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
						2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Rødovre	Behov i Rammeaft		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Infantil autisme	Gentofte	Behov Uden for i Rammeaft			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
						1,0	1,0	1,0	1,0		
				0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
		Gribskov	Behov		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
				i Rammeaft	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			Herlev	Behov i andre reg i Rammeaft		3,0 1,0 2,0	3,0 1,0 2,0	3,0 1,0 2,0	3,0 1,0 2,0	3,0 1,0 2,0	
			Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	1,0 1,0	
§ 104	Fast	Aspergers Syndrom	Ishøj Vallensbæk	Behov	3,0		3,0	3,0	3,0	3,0	
				i Rammeaft	3,0	0,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
		Atypisk autisme	Furesø	Behov	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
				Uden for	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
				i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
		Gentofte	Behov i andre reg i Rammeaft	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
				1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
				0,0	4,0	4,0	4,0	4,0			
		Herlev	Behov i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
				0,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
		Infantil autisme	Ballerup	Behov		4,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
				i Rammeaft	0,0	4,0	8,0	8,0	8,0		
			Frederikssund	Behov	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
				i Rammeaft	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0		
			Gentofte	Behov		1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
				i Rammeaft	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
			Gribskov	Behov	4,0		4,0	4,0	4,0	4,0	
i Rammeaft	4,0			0,0	4,0	4,0	4,0				
Herlev	Behov			4,0	5,0	6,0	6,0	6,0			
	i Rammeaft		0,0	4,0	5,0	6,0	6,0				
Hillerød	Behov	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0				
	i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0					
Høje-Taastrup	Behov	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0				
	i andre reg i Rammeaft	1,0 6,0	1,0 6,0	1,0 6,0	1,0 6,0	1,0 6,0					
Rødovre	Behov	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0				
	i andre reg i Rammeaft	1,0 5,0	1,0 4,0	1,0 4,0	1,0 4,0	1,0 4,0					
§ 107	Aflastning	Aspergers Syndrom	Ishøj Vallensbæk	Behov	0,5		0,5	0,5	0,5	0,5	
				i Rammeaft	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5		
		Infantil autisme	Herlev	Behov		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
				Uden for		0,5	0,5	0,5	0,5		
	Rødovre	Behov	0,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
		i Rammeaft	0,2	1,0	1,0	1,0	1,0				
	Fast	Aspergers Syndrom	Gribskov	Behov	1,0		1,0	1,0	1,0	1,0	
				i Rammeaft	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0		
				Høje-Taastrup	Behov	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
					Uden for	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
		Ishøj Vallensbæk	Behov	3,0		3,0	3,0	3,0	3,0		
			i Rammeaft	3,0	0,0	3,0	3,0	3,0			
Atypisk autisme		Furesø	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
			i andre reg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
	Gribskov		Behov	1,0		1,0	1,0	1,0	1,0		
			i Rammeaft	1,0	0,0	1,0	1,0	1,0			
Rødovre	Behov	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0				

Paragraf	plads type	Målgruppe	kommune	Pladser/reg/i	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
				i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
		Infantil autisme	Bornholm	Behov i Rammeaft	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0	
			Frederikssund	Behov i Rammeaft	0,0	0,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
			Herlev	Behov Uden for i Rammeaft	0,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
			Hillerød	Behov i andre reg i Rammeaft	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
			Høje-Taastrup	Behov Uden for	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
					2,0	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
§ 108	Fast	Aspergers Syndrom	Halsnæs	Behov i andre reg i Rammeaft	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
			Rødovre	Behov i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
		Atypisk autisme	Furesø	Behov i Rammeaft	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
			Gentofte	Behov i Rammeaft	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
		Infantil autisme	Ballerup	Behov i Rammeaft	0,0	4,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
			Frederikssund	Behov i Rammeaft	0,0	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	
			Gentofte	Behov i Rammeaft	0,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
			Gribskov	Behov i Rammeaft	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
			Herlev	Behov i Rammeaft	0,0	9,0	10,0	11,0	11,0		
			Hillerød	Behov i Rammeaft	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		
			Høje-Taastrup	Behov i Rammeaft	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0		
			Ishøj Vallensbæk	Behov i Rammeaft	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0		
						2,0	0,0	2,0	2,0	2,0	
						230,5	353,6	443,2	441,5	439,4	436,7
						15,0	19,8	24,0	22,0	21,0	20,0
						27,0	110,5	107,5	105,5	106,5	106,5
						189,5	224,3	312,7	315,0	311,9	310,2
				33,6	56,0	60,0	63,5	67,3	66,7		

BILAG 6

Til:

Opgang Blok B
Telefon 48 20 50 00
Direkte x
Web www.regionh.dk

Dato: 03. 08. 2009

om tiltag i kommunerne vedrørende tilbud i sammenhæng med rammeaftalen for 2010.

Grundlaget for disse noter er dels kommunernes 1. maj redegørelser, dels møderne med den enkelte kommune i perioden maj – juni 2009.

Albertslund kommune

Kvalitets udvikling på Klub Vest

Allerød kommune

Ved at etablere et bofællesskab til 6 unge sindslidende

Ballerup kommune

På misbrugsområdet er der ansat fælles læge sammen med Herlev kommune, hvilket giver mindre brug af KABS.

Kommunen overtager Brøndbyskovens Værkstedscenter med 20 pladser grundet samarbejdet med Magleмосen.

Af 1. maj redegørelsen fremgår, at dagtilbuddet Krumtappen ophører i 2009, men at kapaciteten og mulighederne for andre kommuner er overført til to andre tilbud.

Brøndby kommune

Kommune er ved at etablere 12 boliger til yngre fysisk handicappede. Det vil indgå i næste års rammeaftale.

På misbrugsområdet er etableret tilbud til unge under 25 år uden behov for substitutionsmedicin.

Lionslund og Boligerne Brøndbyøstervej forventes overtaget pr. 1. januar 2011.

Ballerup kommune her overtaget Brøndbyskovens Værkstedscenter.

Egedal kommune

Ved at etablere et midlertidigt botilbud til en gruppe borgere med særlige sociale problemer; antal pladser vil være 6.

Kommunen overtager behandling af bilsager fra 1. januar 2010, hvorfor der ikke bliver behov for assistance fra Falck Hjælpe midler på dette område.

Fredensborg kommune

Dyssegården er overgået til en samarbejdsmodel med kommunen – ikke længere driftsoverenskomst.

Frederikssund kommune

Kommune overtager AKU center pr. 1. januar 2010.

Pladstals ændring ved etablering af tidssvarende botilbud på Vangedevej med pladsudvidelse fra 4 til 8 pladser primært for egne borgere.

Med henblik på 2011 eller 2012 er der overvejelser om at overtage Skibbyhøj. Også overvejelser om overtagelse af trekløveret, jfr. Helsingørs overtagelse af afd. Margueritten

Gentofte kommune

Specialbørnehaven Troldemosen er fra 1. januar 2009 nednormeret med 2 pladser til 42 pladser grundet faldende efterspørgsel.

Kommunen vil etablere et bofællesskab med plads til 11 unge inden for autismespektret, heraf 4 pladser med døgn dækning.

Gladsaxe kommune

Udvidelse af Hjørnehuset fra 13 pladser til 24 pladser for autister til april 2011.

Helsingør kommune

Udvider med 4 pladser på § 104 området udover det nævnte i redegørelsen. Der bliver 10 bofællesskabspladser, heraf 5 til psykisk syge.

Overtager del af 3kløveren: Margueritten.

Center for Job og Oplevelse er blevet rammestyret. Pladstallet kan forventes at øges fra medio 2011 med yderligere 12 pladser til 32 pladser.

Herlev kommune

Skovgården overtages fra regionen pr. 1.1. 2010.

Høje-Taastrup kommune

I redegørelse pr. 1. maj 2008 til rammeaftale 2009 indgik planer om ændring af tilbuddet Sleipner, men efterspørgslen har medført, at der for øjeblikket ikke er planer om ændringer.

Hørsholm kommune

Kommunen har udvidet tilbud til sindslidende med to pladser i år og med ca. 2 pladser om året indtil 2013.

Tilbuddet Solskin (§ 108) med 10 pladser til psykisk udviklingshæmmede er tilføjet.

Københavns Kommune

I kommunens redegørelse nævnes udvidelse af pladstallet på sikrede afdelinger med 2 pladser, eventuelt med i alt 5 pladser.

Der udvides med 16 pladser til børn med autisme i 2009 og med 24 pladser i 2010 inden for § 67, stk. 2.

Frem til 2014 er det ifølge kommunens udbygningsplaner planlagt at etablere 4 nye botilbud til henholdsvis udviklingshæmmede og autister. I årene 2010-2015 skal Sundbyvang området på Amager moderniseres.

Til sindslidende indgår udbygningsplaner af yderligere 92 boliger i de kommende år.

Lyngby-Taarbæk kommune

Kommune har primo 2009 etableret et tilbud om beskyttet beskæftigelse knyttet til Slotsvænget med målgruppe borgere med sindslidelser.

Region Hovedstaden Psykiatrien

Lunden udvides med 12 pladser fra 2013 og med 20 § 104 pladser i 2013. Pladstallet på Skovvænget ændres fra 38 til 30 pladser til 2013.

Rudersdal kommune

Tanker om tilbud med 12 nye boliger til udviklingshæmmede personer fortrinsvis yngre.

Rødovre kommune

Rødbo ombygges til et bofællesskab for ældre.

Tårnby kommune

Kamager overtages ikke til 2010, men muligvis til 2011.

BILAG 7: Oversigt over tilbud, der ikke fremgår af tilbudsportalen.

Tilbud	Adresse	Hjemmeside
Børnekliniken	Kristianiagade 13, 2100 København Ø Tlf. 33 17 38 80	www.boernekliniken.dk
Børneterapien	Bank-Mikkelsens Vej 11, 2820 Gentofte Tlf. 39 98 44 70	www.boerneverapien.dk
Center for Syn og Kommunikation	Kellersvej 7, 2820 Søborg Tlf. 45 11 77 00	www.syn-kom.dk
Falck Hjælpemidler A/S	Gydevang 42, 3450 Allerød Tlf. 48 17 13 55	www.falckhjaelpemidler.dk
Geelsgårdskolen	Kongevejen 252, 2830 Virum Tlf. 45 11 40 00	www.geelsgaardskolen.dk
Hjælpemiddelcentralen	Rødovre Parkvej 403 B, 2610 Rødovre Tlf. 36 37 90 00	www.rk.dk/hjaelpemiddelcentralen
Kommunikationscentret	Skansevej 2 D, 3400 Hillerød Tlf. 48 24 22 00	www.kc-hil.dk
Lænkeambulatorierne i Danmark	Hovedsæde: Værnedamsvej 12, 1619 København V	www.laenken.dk
Skolen på Kastelsvej	Kastelsvej 58, 2100 København Ø Tlf. 35 42 26 62	www.skolenpaakastelsvej.kk.dk
Specialtandplejen i Gentofte	Bank-Mikkelsens Vej 3, 2820 Gentofte Tlf. 39 98 43 40	www.gentofte.dk under institution; adresseliste; Tandplejen; Specialtandplejen
Specialtandplejen i Rudersdal	Sophie Magdalenes Vej 14, 3460 Birkerød Tlf. 45 81 86 80	www.rudersdal.dk under Handicap og psykiatri; handicap; pleje og sundhed; specialtandpleje
Specialundervisningscentret Egedammen	Skovledet 14, 3400 Hillerød Tlf. 48 25 12 88	www.egedammen.dk
SUKA	Høje Gladsaxe Torv 4, 2860 Søborg Tlf. 39 56 03 79	www.suka.dk
SVIKA	Gammellosevej 51, 2800 Lyngby Tlf. 45 88 68 00	www.svika.dk
THI Kompetencecenter	Rygårds Alle 45, 2900 Hellerup Tlf. 45 11 46 00	www.thi.dk